

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU
BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM
SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA
ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI
ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL
ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU
(İSTANBUL)**

TUTANAK DERGİSİ

28 Mayıs 2012 Pazartesi

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU
OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE
AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN
ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU
(İSTANBUL)**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

28 Mayıs 2012 Pazartesi

----0----

K O N U

İnternet Kullanımı hakkında

Sayfa
1:29

İÇİNDEKİLER

<u>İİ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:29
Erdem YURDANUR (Moderatör)	1, 5:6, 8, 10, 12, 14:15, 18, 19:20, 22, 24, 25, 26, 27, 28
İlhan YERLİKAYA	Konya 3:4, 19, 23, 26
Aykan ERDEMİR	Bursa 4:5, 23, 24, 28
Uğur ŞEKER (DBİ)	6:8, 10
Orkun TEKİN (Reklamz.com)	8:10
Hakan ORHUN (ETİD)	10:12, 25
Emre KURTTEPELİ (MYNET.COM Yönetim Kurulu Başkanı)	12:14
Gökhan AHİ (Hukukcu.com)	15:19, 23
Başak PURUT (eksisozluk.com)	20:23, 23:24
Sedat KAPANOĞLU (eksisozluk.com)	25
Ersan ÖZER (UzmanTV.com)	25:26
Ahmet SARI (Markafoni)	27
Atilla YURTSEVEN (HandyCafe)	27
Melih ÖDEMİŞ (Yemeksepeti.com)	28

Açılma Saati: 09.45

Kapanma Saati: 11.39

28 MAYIS 2012 PAZARTESİ
SHERATON OTELİ
KAHVALTILI TOPLANTI
BAŞLAMA SAATİ: 09.45
MODERATÖR ERDEM YURDANUR

-----0-----

BAŞKAN – Kusura bakmayın, birazcık İstanbul trafiğinde vakit kaybettik.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Ben de hoş geldiniz diyeyim size, bu grubu organize eden kişi olarak sadece organizatör olarak sesleniyorum.

İsterseniz önce bir kısa tanı başlayalım.

BAŞKAN – Tabii tabii, olur.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Ben herkese kırk saniye tanışma süresi tanıdım, şimdi onu yirmiye indirdim. Herkes yirmi saniyede kendisini şöyle bir tanıtsın.

(Toplantıya katılanlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Evet, nasıl gidelim? İsterseniz ben şöyle: Herkes birazcık kahvaltı yaparken ben Komisyonla ilgili kısa bir bilgi vereyim.

Bu yemekli toplantıları ben sevmiyorum çünkü insan yemek mi yiyecek, konuşma mı yapacak şaşırıyor. Konuşanın karşısında yemek yemek zor, yemek yiyenin karşısında konuşmak zor ama olsun, biz artık bunun formülünü de bulmak durumundayız. Herkes bence yemeğini yesin, ben de Komisyonla ilgili kısa bir bilgi vereyim, ondan sonra da daha çok sizi dinleyeceğiz biz. Yani, mümkün olduğunca pratik ama herkesi dinlemeyi arzu ediyoruz.

Öncelikle bu organizasyon için çok teşekkür ediyorum. Gerçekten düşündüğümün üzerinde daha kapsamlı bir organizasyon olmuş, onun için hassaten sektörün küçük-büyük, az-çok etki eden veya daha fazla etki eden aktörlerine çok teşekkür ediyorum. İnşallah her bir arkadaşımız, biraz önce ifade ettiği hizmetleri kat be kat daha da artırarak hizmeti daha fazla bir şekilde yapar, ülkemize daha çok şey kazandırır. Çünkü her bir arkadaşımız, öyle veya böyle istihdam yapıyor, bir alan oluşturuyor, o alanda da ülkemiz mevzi kazanıyor. Onun için hassaten teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşları, biz, Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu adı altında 15 Aralık 2011 tarihinde bir komisyon kurduk. Dört partinin farklı önerleriyle kurulan bir araştırma komisyonu. Araştırma komisyonunun özelliği şudur: Üç aylık süresi vardır, bazen bu süre bir ay daha uzar, dört aylık bir dönemde araştırılması gereken konuyla ilgili tarafları dinler, birtakım incelemeler yapar, değerlendirmeler yapar ve bunu raporlar. Buradan ne çıkıyor? Buradan şu çıkıyor: Komisyonumuzun iki ana ekseni var. Eksenlerden bir tanesi bilişim sektöründeki gelişmeler, e-Devlet, siber güvenlik vesaire. İkinci bölümü, İnternet'in sosyal etkileri, aileler, gençler ve çocuklar üzerindeki etkileri. Dolayısıyla, Komisyonumuz iki eksen de çok yoğun bir şekilde çalışmak ve bir raporlama yapmak durumunda. Biz de o çerçevede yaklaşık 50'nin üzerinde kurum temsilcisini dinledik Komisyona bizzat davet ederek. Ama bununla da yetinmedik, birtakım ziyaretler yaptık, kahvaltılı toplantılar yaptık. İki tane kahvaltılı toplantı yaptık Ankara'da, İnternet medyasıyla ilgili birer hafta

arayla. Birincisine 10 medya mensubu, ikincisine de 20 civarında medya mensubu, İnternet medyası veya gazetelerin bilişim editörleri veya onların temsilcileri katıldı. Son derece verimli görüşmeler oldu.

Bilgi Üniversitesinde iki gün boyunca da gerçekten çok verimli olduğunu düşündüğüm, katılımcı bütün arkadaşlarımdan olumlu tepkiler aldığım, milletvekilleri dahil, onlar da katılımcıydı, bizim uzmanlarımız, milletvekilllerimiz, oraya katılan 55 farklı kurum, sektör temsilcisi konumundaki arkadaşların hepsinin çok memnun olduğu bir çalıştay yaptık arama konferansı tarzı. Cumartesi sekiz tane ana başlık belirleyip, o ana başlıklarda gruplar oluşturuldu. Bazı gruplarda 8 kişi, bazı gruplarda 11 kişi, böyle çalışmalar yapıldı, notlar alındı. Yaklaşık yirmi sayfalık sadece bir gecede hazırlanan bir rapor var. Yirmi sayfada hiç gündeme gelmeyen, Komisyon çalışmalarında hiç gündeme gelmeyen hususların gündeme geldiği orijinal fikirlerin de bulunduğu ama büyük çoğunluğunu zaten Komisyona sunum yapan kurum temsilcileri tarafından yapılan sunumlara benzer öneriler geldi. Bir şeyin tekrarlanması o şeyin önemini de gösteriyor. Yani ben hep şuna inanırım: Bir sokağın başında konuşulanla sokağın sonunda konuşulan şeyler birbirine çok benziyorsa, o bütün sokağa hitap ediyordur. Şimdi bizim sektörün bir ucundaki temsilcinin söylediğiyle öbür ucunda bulunan temsilcinin söylediği şeyler birbirine benzerlik gösteriyorsa, o zaman demek ki bu, sektörün genel bir problemidir şeklinde de algılamak mümkün.

Biz tabii böyle bir yoğun çalışma takvimi içerisinde çalıştık. Bu arama konferansından sonra da değerlendirmelerimiz oldu, birtakım yeni bilgilerle bilgilendik. Ama burada, bugünkü kahvaltıda belki bizim Komisyonomuzun gündemine sık olarak gelen ama dinleme fırsatı bulamadığımız içerik sağlayıcı dostlarımız var. Herhâlde içerik sağlayıcı desek doğru olur değil mi ifade olarak? Yani içeriği üreten arkadaşlar var.

Bizim Komisyon olarak şöyle bir hassasiyetimiz var, yani çok konuda birtakım öngörülerimiz var ama özellikle sizlerle ilişkili olarak onu söylemek isterim. Biz, Türkçe içeriğin artırılmasını istiyoruz net olarak. Türkçe içerik artarsa bizim dünya üzerindeki etkinliğimiz artar. Türkiye’de de çok yoğun bir İnternet kullanıcısı kitle var. Yani BTK’nın rakamlarına göre 17 milyon civarında İnternet abonesi, 50 milyon civarında da kullanıcı var. Sosyal medyanın çok böyle asimetrik büyümesini de hesaba katarsanız, artık yani tahayyülün ötesine taşıyacak birtakım rakamlarla karşı karşıya kalabiliyoruz.

Dolayısıyla bizim hiç olmazsa yerli üreticilerimiz bile kendi ürettiğimiz, bizim Türkçe, yani sizlerin ürettiği, dolayısıyla bizim ürettiğimiz içerikleri kullanması bile sizin o şeyleriniz, hem istihdamınızı çok ciddi ölçüde artıracak hem de sizin kullanıcı sayınızı çok ciddi ölçüde artıracak. Bizim böyle bir amacımız var, yani raporumuza bunu mutlaka yazacağız, Türkçe içeriğin muhakkak surette artırılması. Ama Türkçe demişken, Türkçenin kullanımının da doğru bir şekilde İnternet ortamında kullanılmasına da hassas davranıyoruz. Yani hassasiyetlerimizden bir tanesi de budur.

Komisyonomuzda şöyle, bunu hemen hemen her toplantıda vurguluyorum: İnternet dediğiniz zaman, toplumda genel algı, zararlı olabilecek, yani zarara çok yakın bir mecra. Bu neden kaynaklanıyor? Çabucak tahrif edilebilir bilgilerin dolaşmasından veyahut da kullanılan bilgilerin kolayca farklı açılardan görülebilme özelliğinden kaynaklanıyor. Ama biz sadece İnternet’le ilgili böyle bir işin risk boyutunu inceleyen bir komisyon değiliz. Biz, İnternet’in fırsat boyutunun daha fazla olduğunu düşünen bir komisyonuz. İnternet’te çok önemli fırsatlar var ve biz o fırsatları yakalamak durumundayız ve şunu da yapmak durumundayız:

İnternet'le ilgili rakamlara baktığınız zaman 100 kullanıcının sadece 1'i ürettiyor, 4'ü taşıyor, 95'i de kullanıyor. Yani 95'i sadece kullanıcı, ne üretim ne transfere herhangi bir katkısı olmuyor. Ama asıl parayı kazananlar kim? Üretenler ve üretilen bilgiyi taşıyanlar. İşte o bizim yüzde 1'lik üretim payından daha fazla pay almamız lazım. Öncelik Türkiye içi ama artık İnternet dediğiniz zaman, sınır tanımayan bir şey. Bizim dünya ölçeğinde de mutlaka şey yapmamız lazım, bu yüzde 1'lik orandan daha fazla pay almamız lazım. Tabii yüzde 4'lük orandan da daha fazla pay almamız lazım. Onun için, bu toplantıyı ve sizin vereceğiniz mesajları çok önemsiyoruz.

Konuşurken şöyle bir algıyla konuşursanız zannediyorum daha faydalı olabilir: Böyle bir komisyon var, bu komisyon sizin için önemli bir fırsat ve biz sizlerle görüşüyoruz. Biz aslında 10 kişi olarak geldik, son olarak da bunu söyleyeyim ama maalesef bazı arkadaşlarımız meşru mazeretlerinden dolayı ayrılmak zorunda kaldı. Mesela bir arkadaşımız, şehit cenazesi vardı gitti, gelemedi. Bir arkadaşımız, iline kendi partisinin genel başkanı geldiği için gitmek zorunda kaldı, gelemedi. Bir arkadaşımızın Ankara'da toplantısı vardı, iki arkadaşımızın partisinin idari toplantısı vardı, derken böyle 3 kişi olarak karşınızdayız ama burada sizi sevindirecek bir şey söyleyeyim. Pek az araştırma komisyonuna nasip olan bir fırsata sahibiz, 4 tutanak memurumuz var. Söylediğiniz her şey kayda giriyor, onların her birini değerlendiriyoruz ve onları daha sonra Komisyonun diğer üyelerine de vereceğiz. İçerik sağlayıcısı arkadaşlarımızın kanaati budur, o kanaatlerini bu şekilde komisyon raporuna ne denli yansıtabiliriz bunları kendi aramızda tartışıp daha sonra da uygun olan hususları, yani Komisyonumuzun üyelerinin kabul ettiği fikirleri biz o komisyon raporuna yazma fırsatına sahip olacağız. Dolayısıyla burada esasında belki 3 kişi görüyorsunuz ama 17 kişiyi temsilen 3 kişinin olduğunu ve söylediğiniz bütün mesajların 17 kişiye de ulaştırılacağından emin olabilirsiniz.

Evet, giriş olarak bunu söyleyeyim. Bilmiyorum arkadaşlar ilave ederlerse etsinler, ben de bir iki lokma bir şey yiyeyim.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Ben de arkadaşlara teşekkür ediyorum, sabahın bu vaktinde geldiler. İnşallah hayırlı, verimli bir toplantı olur diye düşünüyorum.

Başkanımızın söylediği gibi biz içerik sağlayıcılara önem veriyoruz, çünkü neticede vatandaşların veya sizi takip edenlerin huzuruna çıkan sizsiniz. Daha önceki toplantılarımızda ağırlıklı olarak altyapı çalışanlarıyla görüştük veya bizzat site sahipleri İnternet'le uğraşanlarla görüştük. Ama bugün bizzat sizlerle görüşüyoruz, bu benim için çok önemli. Burada gördüğüm ilk tespit şu oldu: İstihdam bakımından benim tahminimin çok üzerinde. Çünkü, burada bazı arkadaşlarımız 150-250 kişi çalıştırıyoruz dediler, bu çok önemli. Normalde şöyle zannedilir: İnternet'le ilgilenenler çok az istihdam ederler, çünkü her şey masa başında falan gibi düşünülüyor. Birincisi bu, istihdam çok güzel, çünkü ben televizyonları da biliyorum. Yani oradaki istihdamla kıyasladığımda, televizyondaki yoğunluğu ve görsel malzemeyi düşündüğümüzde veya teknik altyapıyı düşündüğümüzde burası da gayet iyi.

İkincisi, oldukça iyi reklam alıyorsunuz demektir, bu da sevindirici bir gelişme. Bundan 10-20 yıl evvel öncesinde biraz düşüktü. Geleneksel medyaya göre İnternet medyasının reklam sıkıntısı vardı. Buradan ben öyle bir çıkarım da yapıyorum, yanlış mı bilemiyorum ama reklam payınız da artmış, bu iyi bir gelişme. Gelecekteki trendde de bu daha da artacak diye düşünüyorum. Bir çok yerde söylüyorum: Artık, her şey sanal âleme doğru taşıyor. Dolayısıyla İnternet, şu ana kadar aslında evet vardı, 93'ten beri İnternet Türkiye'de var

ama biraz emekleme dönemi idi. Neden bunu söylüyoruz? Çünkü penetrasyonu fazla değildi, İnternet var ama kullanan sayısı azdı şimdi -Başkanımız sayıları, rakamları verdi- çok fazla artmaya başladı, daha da artacak, dolayısıyla esas bundan sonra İnternet başlayacak.

Her yeni teknolojiye ilk dönemlerde bir kaos olur, bu o teknolojinin o zararlı olduğundan falan değildir; herkes yüklenir o işe ve biraz karmaşa olur. Şu anda İnternet'te de belki böyle bir karmaşa var ama bu çok yakın gelecekte düzelecektir, belli kuralları, kaideleri oluşacaktır ve burada da sizlerin katkısı çok önemli olacaktır. O bakımdan, inşallah bu riskler de giderilecektir. Aslında şunu söyleyelim: Biz riskler için kurulmuş bir komisyon değiliz ama az önce söylediğimiz sebeplerden dolayı, eğer İnternet'in gelecekte çok iyi mecralara, çok iyi yönlere gitmesini ve hızlı gelişmesini istiyorsak bu sorunları, riskleri en aza indirmemiz lazım. Dolayısıyla ister istemez neticede sorunları -birazdan siz de söylemeye başlayacaksınız- yasal sorunlar, reklam sorunları gibi birtakım sorunları söyleyeceksiniz. Mutlaka olacaktır, yeni sistemlerde bu olur. Bu sorunları en aza indirebilirsek ve toplumumuz için de en faydalı hâle getirebilirsek bizim için bu, avantaj ve kâr olacaktır diye düşünüyoruz. Ama buradan şunu anlamayalım: İnternet'in önüne işte sansür getirilecek, vesair sıkıntılı noktalar gelecek, işte devlete mahsus olacak; öyle bir şey yok. Şimdiye kadar konuştuğumuz arkadaşlarda ilk intiba bu ama konuştuktan sonra bunun böyle olmadığını anlıyorlar. Kaldı ki biz icracı bir komisyon da değiliz, bir rapor hazırlayacağız -Başkanımızın dediği gibi- bu raporda bazı önerilerimiz olacak.

Dolayısıyla biz çok açık yüreklilikle size geldik, şimdi sizi dinlemek istiyoruz. Benim söyleyeceklerim de bunlar. Ama benim tahmin ettiğimden daha iyi durumda olduğunuzu bu istihdam durumundan biraz çıkarsama yaptım ben.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Aykan Bey, buyurun.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Değerli katılımcılar, öncelikle, bizlerle birlikte olduğunuz için çok teşekkür ederiz. Sizlerden öğrenmeye gerçekten ihtiyacımız var.

Belki biliyorsunuzdur bu Komisyon, Mecliste grubu bulunan 4 siyasi partinin de verdiği araştırma önergesi tekliflerinin birleştirilmesinden oluştu yani tüm partilerimizin Türkiye'de bilişim sektörü ve İnternet üzerine farklı açılardan kaygıları var. Ortaya çıkan melez, hibrit bir komisyondur. Hani bir yanıyla, kamuoyundaki güçlü bir algı, İnternet'in zararlı etkilerini araştırma komisyonu olarak algılandı ama Komisyonun adı "Bilişim Sektörü..." diye başlıyor. Bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak verdiğimiz araştırma önergesindeki temel kaygı da buydu yani bilişim sektörüne ilişkin kaygılarımızla ilgili biz girişimde bulunmayı arzu ediyoruz. Neden kaygılıyız? Çünkü Türkiye Network Readiness yani bilişim toplumuna hazır olma endekslerinde 50'inci sıradan 60'ıncı sıranın sonuna doğru düşen bir ülke yani trendimiz düşüş trendi ve biz bunun Türkiye'nin geleceği için İnternet'in -tırnak içindeki- zararlı etkilerinden çok daha önemli bir tehdit olduğunu düşünüyoruz.

Benim en azından şahsen temel meselem şu: Küresel anlamda rekabet edebilen bir sektör olmanızın önündeki engeller ne? Bu, Türkiye'yi bekleyen en büyük risk. Türkiye'nin bilgi toplumunu, bilgi ekonomisini zıtlaması riski, İnternet'teki içerikten de, bilgisayar başında kilo alan gençlerden de, aile yapısının çökmesinden de çok daha büyük bir risk çünkü toplumu baştan aşağı etkileyecek bir risk bu. Diğer bir meselemiz: Sizin

uluslararası yatırım çekmenizin ve uluslararası ortaklıklar oluşturunuzun önündeki engeller ne? Bunu öğrenmek istiyoruz. Yeni pazarlara açılma, ek istihdam yaratma ve sürdürülebilir bir büyüme sağlamanızın önündeki engeller ne? Bunları sizden bizzat duymak istiyoruz. “Teknofobi” diyebileceğimiz bir fobiyle önünüze çıkarılan engeller nedir? Bunları somut örneklerle öğrenmek isteriz çünkü şunu biliyoruz, mevzuat önünüzde büyük bir engeldir, maliyetler önünüzde büyük bir engeldir çünkü sizin kadar yüksek maliyetlerle çalışan olduğunu zannetmiyorum. Yani bu, emek üzerindeki vergi yükü de olabilir, enerji maliyeti de olabilir, bandwidth maliyeti de olabilir ve bu koşullar altında başarılı olmanız öngörülemez.

Yine devam edelim: Sektörünüzün bizce olmazsa olmazı temel hak ve özgürlükler iklimidir. Yatırım iklimi kadar önemli bir iklim özgürlükler iklimidir. Yaratıcı orta sınıfların olmadığı coğrafyalarda, metropollerde bilişim sektörünün sürdürülebilir bir gelişim sağlamasını öngörmüyoruz. Dünyada hiçbir otoriter kalkınma modeli yok ki bu alanda sürdürülebilir bir gelişme sağlasın. Dolayısıyla hak ve özgürlükler iklimi noktasında yaşadığınız sıkıntılar ne? Bunu öğrenmek istiyoruz.

Ve yine bir diğer olmazsa olmaz: Gerek özgür İnternet’e erişim hakkının bir temel insan hakkı olması ve gerekse bilişim okuryazarlığının bir temel insan hakkı olması bilişim sektörünün vazgeçilmezlerinden. Bugün Güney Kore’yi Güney Kore yapan, bir yanda özgür İnternet’e erişim hakkı, diğer yanda da bilişim okuryazarı bir toplum yaratabilmiş olması. Bu elbette sosyal devletin yükümlülüklerinin başında geliyor diye düşünüyoruz. Bu alandaki eksikliklerin sizin sektörünüzün önüne ne gibi engeller çıkardığını merak ediyoruz.

Bütün bunları toplarsak; önümüzdeki süreçte ARGE’ye önemli kaynaklar ayıran bir büyüme vizyonuna sahip, kendini Türkçe ve Türkiye’yle sınırlandırmayan küresel, büyük oyuncu olma hedefine sahip girişimciler olarak esas sorun şu: Sizin önünüzden nasıl çekilebiliriz? Sizin önünüzü nasıl açabiliriz diye sormuyorum, sizin önünüzden nasıl çekilebiliriz? Sizin potansiyelinizi kullanmanızın önüne koyduğumuz engelleri nasıl kaldırabiliriz? Bunların yanıtlarını eğer verebilerseniz Komisyon raporunda da bunların ağırlıklı olarak bahsedildiğini görürsünüz ama eğer bunları değil de başka konuları ağırlıklı konuşursak zaten kamuoyunda sürekli konuşulan ve bir miktar da teknofobik söylemleri raporda da yenilemiş, yeniden üretmiş oluruz. O yüzden, samimi bir şekilde, bir çözüm kaynağı olarak değil de bir sorun kaynağı olarak da lütfen mevzuata ve mevcut sisteme ilişkin sıkıntılarınızı paylaşırsanız mutlu oluruz.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Çok teşekkürler.

Bir kere ben Necdet Bey’in “İnternet’i bir fırsat olarak görüyoruz.” demesini cımbızla çekiyorum oradan çünkü biz hepimiz İnternet’i fırsat olarak görüp yatırım yapmış insanlarız, o yüzden çok sevindim bunu duyduğuma.

Buradaki insanları aslında ikiye ayırabiliriz: Bir kısmı sadece içerik sağlayıcılar, bir kısmı da e-ticaret siteleri. İki grup diye değerlendirmek lazım yani bazıları mal satıyor, bazıları sadece içerik sağlıyor. İçerik sağlayıcıların temelde en büyük gelir modeli de reklam. O yüzden ben burada reklam sektöründen, reklam ajanslarından iki ajansa da söz vermek istiyorum. Onlardan bir tanesi reklam veren tarafın ajansı, yani reklam verenlerin İnternet’e nasıl yaklaştığını daha iyi anlatabilecek bir kişi; diğeri de daha çok yayıncıların yani bizlerin, içerik sağlayıcıların önünde duran, onlara reklam bulan tarafta, o da Türkçe içerik konusunda Türkçe içeriğe reklam alınması konusunda rakamlar söyleyebilir. Aynı zamanda arkadaşlardan sizlerin bu sektörün

ekonomik anlamda da ne kadar büyük bir sektör olduğunu anlamanız açısından da rakamlar vermelerini de rica edeceğim.

Arkasından da e-ticaret tarafındaki işin boyutunun ne kadar büyüdüğünü, büyümekte olduğunu da size gösterebilmesi için hem Kliksa'nın Genel Müdürü olan, aslında kendisi de bir e-ticaret sitesini yöneten, aynı zamanda bir derneğin de başkanı olan Hakan Bey'e söz vereceğim. Ondan sonra da söz almak isteyen kimler varsa söz verebilirim. Ben de sonrasında da sorunlarımızdan bahsetmeye çalışacağım. Sorunlardan sonra, neler olabilir, iyileştirmelerle ilgili ne tür taleplerimiz olabilir; onlardan bahsedeceğim.

Toplantıyı 11.00'de bitirmek zorunda mıyız bu arada? Bize öyle bir bilgi verildi. Vodafone'a gidecekmişsiniz galiba, Vodafone hemen şurada, bir yarım saat geç gitseniz olur herhâlde değil mi? Sizi bulmuşken ben bırakmak istemiyorum çünkü.

BAŞKAN – Tamam.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Tamam. O zaman DBI firmasından Uğur Şeker'le başlayalım.

BAŞKAN – Onları da buraya çağıralım.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Olur. Onlarla da bir sürü sorununuz oluyor zaten.

Uğur Şeker, bize reklam veren tarafından bakışı özetleyecek.

UĞUR ŞEKER (DBI) – Öncelikle hoş geldiniz.

İnternet dediğimiz zaman olaya bütünsel yaklaşmak lazım. Yani İnternet sadece özellikle reklam ve Pazar değil. Bütünsel yaklaşmamız gerekiyor. İnternet'i sadece bugün sitelerde görmüş olduğumuz banner'lar değil, bir sektör olarak ele aldığımız zaman interaktif sektör olarak ele almamız gerekiyor. Bunun içerisinde de bazı bileşenler var. Neler var? Arama motoru pazarlaması var, mobil var, sosyal medya var ve çok gene hayatımıza giren IPTV var ve tabii, normal bu sitelerde gördüğümüz banner kısmı var. Bu işin iki boyutu var; bir medya boyutu yani paranın harcandığı bir boyut var, reklam verenin parasının medyaya dönüştüğü bir boyutu var; bir de bunların bir geçirmiş olduğu hazırlık süreci var, bu hazırlık sürecinde de bazı yaratıcı ajanslar yer alıyor.

Şimdi, 2000'lerde İnternet reklamcılığı toplam reklam yatırımı içerisinde binde 5, yüzde 1 gibi bir pay almaktaydı. Bugün gelmiş olduğumuz noktada geçtiğimiz sene 4,3 milyar TL'lik bir toplam reklam harcaması yapıldı Türkiye'de. Bu 4,3 milyar TL'nin yaklaşık 720 milyon TL'si İnternet reklamlarına harcandı. Bu da bize neyi gösteriyor aslında? 2000 senesinden 2012 senesine yüzde 1 olan yani her 100 liralık reklam harcamasının 1 lirası İnternet'e ayrılırken bugün yaklaşık her 100 liranın 15,25 lirası İnternet'e harcanmaya başlamış. Bu çok önemli bir gelişme. Buradaki en önemli motivasyon, sizin de az önce söylemiş olduğunuz, buranın bir mecra hüviyeti kazanması.

Yine, 2000'lerin başında 33,6 kilobits per second bir bağlantı hızı vardı, 400-500 bin kullanıcı vardı, altyapı yetersizdi, reklam veren henüz daha mecraı tanıımıyordu, mecra yapılaşmaları, satış pazarlama operasyonları yoktu ama bugün minimum 2 megabitlik bir bağlantı hızı ve 35 ila 50 milyon arasında bir... Çünkü çeşitli kaynaklar var bununla ilgili, tam kullanıcı sayısı net değil ama 35 milyonun üstünde olduğunu biliyoruz, burası çok ciddi bir mecra oldu.

Burada işin en önemli kısmı, bu sektör kullanıcı sayısı arttıkça buraya yapılan yatırımlar da artıyor olacak. Burada aslında diğer televizyon, radyo, gazete gibi konvansiyonel mecralardan farklı olarak benim sizlerin dikkatinizi çekmem gereken çok önemli bir nokta var, burada uluslararası bir rekabetin içerisindeyiz. Bugün mesela bir Kanal D'nin, ATV'nin, Sabah'ın rakibi RTL değil, SAT.1 değil ya da ne bileyim, İtalya'nın ulusal kanalı değil; işte, bugün bir Hürriyet'in, Milliyet'in, Sabah gazetesinin rakibi New York Times değil ama bizim içinde bulunmuş olduğumuz ekonomide bugün mynet'in, hurriyet.com.tr'nin rakibi New York Times, Yahoo, MSN ve bunların çoğu Türkiye'deki pazarda aktifler.

Aynı şekilde işin reklam ajansı boyutuna bakacak olursak, benim şirketim mesela yüzde 100 Türk sermayeli bir anonim şirket ve çok ciddi anlamda istihdam sağlama hedefleri olan, gelecek vadeden. Aynı şekilde, ajanslar tarafında da biz global bir rekabet içerisindeyiz. Bugün bizim rakibimiz olan en küçük ajans, dünyanın en büyük ajansı. Sir Martin Sorrell'in ajansları var, dört tane ajansı var Türkiye'de ve biz bunlarla rekabet içerisindeyiz. Dolayısıyla, burada özellikle işin reklam boyutunu da hani sizler "Sorunlarla ilgili de bazı şeyleri söyleyin." demiştiniz, işin vergisel boyutunda bizim uluslararası düzeyde rekabet edebileceğimiz seviyelerde bazı kolaylıkların sağlanması lazım. Yani bugün pek çok İnternet girişimcisi yurt dışında şirketler kurmaya çalışıyor. Oysaki bizim normal vergi usul kanunlarımız ya da bu işin mevzuatı neyse bunlara uyumlu hâle getirilmesi lazım. Bugün, dikkat edin...

BAŞKAN – Somut bir şey söyler misiniz?

UĞUR ŞEKER (DBI) – Hemen söyleyeceğim. Bugün mesela Facebook, Google gibi firmalar bize İrlanda'dan fatura kesiyorlar ve oranın vergi...

BAŞKAN – Sizin kesecek bir ülkeniz herhâlde yok, değil mi?

UĞUR ŞEKER (DBI) – Biz anonim şirket olduğumuz için biz burada kesiyoruz ve şey yapıyoruz. Ama onların bizimle burada rekabet içerisinde oluyor olmaları ya buranın kurallarına uymaları ya da bizim de onlarınki gibi daha geniş, bize daha farklı kolaylıkların sağlandığı kurallara uyulması lazım. Bu temel anlamda neyi getirecek çünkü? Sizin de az önce söylediğiniz, o "100 kişiden 1 kişi üretici, 4'ü taşıyıcı." diyorsunuz ya onların sayısının artması için bizim de uluslararası rekabette sadece zihinsel anlamda değil, bize sağlanan motivasyon anlamında da şey olması lazım. İnternet reklamcılığının...

BAŞKAN – Somut bir şey söylemediniz ama.

UĞUR ŞEKER (DBI) – Yani çok somut bir önerim yok.

BAŞKAN – Hayır, şunu söyleyin: Mesela, bakın, İnternet medyasıyla görüştük, dediler ki: "Bizim ajans aboneliğimizde bizden yüzde 18 KDV kesiliyor, bu indirilmeli." "Ne kadar? 8 mi, 1 mi?" Biliyorsunuz, 1, 8 ve 18 diye gidiyor. "Yüzde 1 olmalı." dedi mesela bunlar somut bir şeydi.

UĞUR ŞEKER (DBI) – Evet, o zaman ben de yüzde 8 diyeyim, en azından bizimki reklam sektörü olduğu için biz biraz daha, medyanın payı. Hani çünkü temel bir önerim şu an yok yani kafamda yaptığım matematik ama madem kayda geçiyor, 4 tane de raportörümüz var...

BAŞKAN – Sizin şeyiniz KDV'yle mi ilgili yoksa...

UĞUR ŞEKER (DBI) – Evet, evet, vergilerde bize bazı kolaylıklar sağlanması lazım. Biz gelişmekte olan bir sektörün temsilcileriyiz.

2015 için daha güzel hedefleri var İnternet reklamcılığının, 1 milyar TL'yi geçmeyi hedefliyor.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Uğur, son otuz saniye...

UĞUR ŞEKER (DBİ) – Tamam.

1 milyar TL'yi geçmeyi hedefliyor 2015'te. Televizyondan sonra Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'deki gibi toplam reklam harcaması içerisinde en fazla pay alan 2'nci sektör olmaya aday.

Benim söyleyeceklerim bunlar. İnternet reklamcılığı sektörü oldukça büyüyor, oldukça ümitli ama işin özellikle vergisel mevzuat konusunda henüz daha somut bir önerim olmamakla beraber, bir de insan kaynağı yetiştirilmesi konusunda bazı sorunlar var. Onlarla ilgili ama biz çalışıyoruz, çeşitli çalışmalarımız var.

BAŞKAN – Sözü başında bir şey sorayım ya, çok dikkatimi çekti, özür dileyerek, şimdi, biz toplumda, siyasette, ekonomide, ticarette kadın etkinliğinin artmasını istiyoruz. Mesela bizim milletvekili sayımız filan çok artıyor. İşte, geçen dönem 30'du, şimdi 40'ın üzerinde, 45 civarında bayan milletvekilimiz var. CHP'de artıyor, diğer partilerde artıyor filan. Sizde 1 tane bayan yok yani niye yok?

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Yani biraz eğitimden de geliyor herhâlde. Ben bilgisayar mühendisiyim örneğin, Boğaziçi Üniversitesi mezunuyum. Bizim sınıf 50 kişiydi, 3 kız vardı.

BAŞKAN – Yani dikkat çekici bir eksiklik bu.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Biraz mühendis ağırlıklı bir sektör olduğundan belki de.

BAŞKAN – Peki.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Ya da belki girişimcilik daha erkeklere özgü mü Türkiye'de? Kızlar pek cesaretlendirilmiyor ülkede herhâlde girişimcilik için.

BAŞKAN – Peki, tamam.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Şimdi sözü ben yayıncı tarafının dertlerini çok iyi bilen Orkun Tekin'e vereceğim, Reklamz'den.

Orkun, beş dakikan var.

ORKUN TEKİN (Reklamz.com) – Merhabalar efendim.

Değerli milletvekilleri, sevgili sektör yöneticisi arkadaşlarım; hepiniz hoş geldiniz. Öncelikle, her şeyden önce Erdem'e teşekkür etmek lazım, bu kıymetli ortamı bize yarattığı için. Bu fırsat, değerlendirilmesi gereken bir fırsat. Ben de üç dakika içinde hızlıca toparlamaya çalışacağım.

Evet, kadın girişimcilerimiz yok ama kadrolarımızda çok yoğun oranda bayanları çalıştırdığımızı ifade ederek başlamak istiyorum ben Sayın Milletvekilim.

Türkçe içeriğin desteklenmesi ve Türkçe içeriğin artırılmasına yönelik çalışmalar, bütünüyle ilgili bizden görüş beklediğinizi ifade ettiniz. Bunun üzerine ben hemen konuyu çok fazla uzatmadan işin reklam boyutunu, reklam ekonomisindeki yayılımı sizlere biraz izah etmek istiyorum. Uğur'un da bahsettiği üzere, benim rakamlarımda 750 milyon TL yazıyor, Uğur'da 720; çok büyük bir şaşma yok. yaklaşık olarak 750 milyon TL'lik 2011 sene sonu kapanış rakamlarına sahip bir dijital ekonomiyi yönetiyoruz. Bu ekonomi içerisinde, maalesef ki, altının çizilmesi gereken bir konu: 750 milyon TL'nin 450 milyon TL'si dış kaynaklı mecralara akıyor. Yani aslında pazar büyüklüğü büyümelerden vesaire bahsederken bunlar gülümsetici şeyler

fakat bunun alt tarafındaki kırılım dağılımlarında hakikaten dramatik bir durum söz konusu ve bu acilen ele alınması gereken ve yönetilmesi gereken bir problem olarak karşımızda duruyor. Zira...

BAŞKAN – Nasıl akıyor?

ORKUN TEKİN (Reklamz.com) – Bu yaklaşık olarak toplam pazarın yüzde 55’ini tek başına zaten Google’ın domain ettiği bir dünyadayız. Özellikle Facebook’un da etkisini biliyorsunuz. Microsoft kaynaklı mecralar ve yüzlerce dış kaynaklı mecranın da burada mevcudiyeti söz konusu. Dijital tüketimde Türk kullanıcısı proaktif olduğu için yurt dışı kaynaklı mecraları da ağırlıklı olarak tüketmeyi seviyor. Bu da reklam verenin ilgisini çektiği yönde de çeşitli reklam araç uygulamalarında da yabancı kaynaklı organizasyonların daha ehliyetli ve daha iyi sonuçlar vermesi sonucunda da bu noktaya gelmiş durumda.

Yaklaşık olarak 300 milyon TL kaldı Türkiye pazarına. 10 bin adet düzenli içerik üreten web sitesi var Türkiye’de ortalama. Bunların, maalesef, sadece 3 bin tanesi dijital ekonomide İnternet reklamcılığı üzerinden belli bir pay alabiliyor. 300 milyon TL’yi 3 bine bölersek yaklaşık olarak mecra başına çıkan rakamı bir ortalama hâlinde almak mümkün. Fakat burada da pareto işliyor yani büyük medya kuruluşları zaten mevcut rakamın yüzde 80’ini aldıklarından ve belli çizginin altındaki mecralar sadece yüzde 20’yle yetinmek durumunda kaldıklarından mecra başına aylık maksimum 2 bin-2.500 TL gibi gelir rakamlarından bahsetmek mümkün ki böyle bir rakam çerçevesi içerisinde Türkçe içeriğin ne şekilde üretileceğini, ne şekilde geliştirileceğini sizlerin takdirine bırakıyorum.

Peki, burada ne yapılabilir? Çözüm ne olabilir? Öncelikle, Uğur da altını çizdi, insan kaynakları ve istihdam sıkıntımız son derece yüksek. Çünkü talebin arzın çok üzerinde olduğu bir noktadayız ve dolayısıyla, insan kaynağı anlamında kadrolarımızı genişletmek istediğimizde önümüzde birtakım engeller var. Bunların maliyet yansımaları karşılanamıyor vesaire gibi. Bunun haricinde, henüz bu sektöre uygulanmış çeşitli hibe, teşvik veya operatif destekler durumu söz konusu değil. Yani atıyorum, buraya somut birkaç bir şey istediğiniz için örnek veriyorum, şu an aklıma gelen: Türkçe içerik üretmeye başlamış bir mecraya ilk üç sene İnternet bağlantısı Türk Telekom tarafından belki de ücretsiz verilebilir. Bu bir örnek olabilir. Bir vergi desteği bu anlamda sağlanabilir. Bir reklam veren bilinçlendirmesi bu anlamda artık şarttır. Özellikle yerli paranın yurt dışına çıkışını az önce verdiğim rakamlarla göz önüne serdiğim üzere, bu noktada sizler vasıtasıyla reklam verenlere de bir mesaj göndermek önceliklerimiz arasında olmalı çünkü 750 milyon TL’nin 450 milyon TL’si yurt dışına çıkıyor ve bu paranın yüzde 70 kadar kısmı, maalesef, kayıt altında olmadığı için vergilendirilemiyor da.

Alternatif bilgiler de vererek sözlerimi sonlandırmak istiyorum. Türkiye’de aylık 46 milyar civarında sayfa gösterimi gerçekleşiyor, 46 milyar sayfa geziliyor 29 milyon faal kullanıcı çerçevesinde. Ancak gayrisafi millî hasılanın ortalaması ve birim kişi başına reklam rakamlarına baktığımızda, bu ortalamada olmamız gereken noktanın 2,5 kat altındayız. Bunu da dip not olarak verip sözlerimi sonlandırmak istiyorum.

BAŞKAN – Yani 100 milyar sayfa mı olmalı?

ORKUN TEKİN (Reklamz.com) – Efendim?

BAŞKAN – 2,5 kat altındayız derken...

ORKUN TEKİN (Reklamz.com) – Hayır, gelir olarak. Yani bu sayfa gösterimine oranla bu ülkenin gayrisafi millî hasıla rakamlarına baktığınız zaman denk ülkelere göre 2,5 kat altında İnternet reklamcılığı.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben araya giriyorum. Dünkü çalıştayda şöyle bir sonuç çıktı: Malumunuz, ARGE teşvikiyle ilgili 2008’de çıkmış bir yasa var. Minimum 50 kişi çalıştıran firmalara ARGE’yle ilgili bir destek, teşvik veriliyor. İlaç sektöründe bu rakamı birazcık daha indirmeleri gerektiğini filan ifade ettiler. Ben, tabii, o deneyimi de paylaşıncı o grupta dediler ki: “İnternet’le ilişkili çalışan kuruluşlarda bazen biz 1 kişiyle bile ARGE yapıyoruz. O,1 kişiye kadar da inmeli.” filan denildi. Belki 1 kişi fevkalade şey olabilir yani komik karşılanabilir sektörün dışında olan insanlar için “1 kişiye de ARGE mi olur?” filan diye. Ama bazen bakıyorsunuz, devasa gibi görünen şirketlerin, böyle, bir tane apartman dairesi büyüklüğünde bir yerden çok ciddi üretim yaptığını filan görüyoruz. O rakamı daha sonra 1 yerine 5 filan gibi, onlar şimdi çalışacaklar. Siz de bu anlamda yani ARGE teşviki anlamında...

UĞUR ŞEKER (DBI) – Aslında benim listemde bu vardı, “yerinde ARGE” diye geçiyor bu. Yani teknoparklara, Mynet teknoparkta, teknoparkta olan yazılım şirketleri, İnternet şirketleri var; onlara sağlanan avantajlar aslında yerinde ARGE kapsamında, 50 kişi çalıştırana veriliyor.

BAŞKAN – Buna kafa yorun bence.

UĞUR ŞEKER (DBI) – Bu çok önemli. Bence de 5’e inse... Yani şu anda Türkiye’de 150 firma var bildiğim kadarıyla yerinde ARGE’den yararlanan.

BAŞKAN – Gerekçelerinizi sağlam temele oturtup bize bir rapor olarak yani yazılı rapor olarak verin. Yani bu toplantı burada bitmiyor, daha sonra da siz bize... Ama mümkün olduğunca hızlı bir şekilde çünkü zamana dayalı çalışan bir komisyonuz. Ne kadar erken gelirse, yazdığınız şeyin o kadar fazla komisyon raporuna yansıma ihtimali olur. O yüzden, siz aranızda tekrar toplanın, makul gerekçelerle, altını doldurarak, ne bileyim, en fazla gelecek hafta elimizde olacak şekilde böyle bir şey yapın.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Kime iletmemiz lazım bunu?

BAŞKAN – Efendim, bizim Komisyonumuzun İnternet sitesi var, “bilisimveinternet.tbmm.gov.tr” diye. Arkadaşlarımız irtibatımızı veririz size.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Sözü ben şimdi ETİD Başkanı Hakan Bey’e vereceğim, o e-ticaret konusunda rakamlar verecek size.

HAKAN ORHUN (ETİD) – Sayın milletvekillerim, sayın uzman grup temsilcileri, değerli arkadaşlar; öncelikle herkese hoş geldiniz demek istiyorum.

Elektronik Ticaret İşletmecileri Derneği olarak Türk e-ticaret sektörünün ciroasal çok büyük bir kesimini temsil ediyoruz. 30’u aşkın üyemiz var. 2007 yılında kurulduk. Kuruluş amacımız, devlet nezdinde, son tüketici nezdinde ve sektörün tüm bileşenlerinde sektörü bilinçlendirme ve sektöre katkıda bulunacak çalışmalar yapmaktır. Hepsiburada, Gittigidiyor, Sahibinden, Hızlıal, Teknosa, Mudo, YKM, Ereyon, Markafoni, Trendyol, Limango gibi birçok seçkin kurum bünyemizde.

Biraz ben size Türkiye’de e-ticaretten bahsetmek istiyorum. Türkiye’de e-ticaret 90’ların ikinci yarısında kuruldu. Burada hep büyüdük. Kriz ortamlarında bile büyüdü ve büyüme genelde yüzde 30’ların

üzerinde; sadece birkaç yıl bunun altında kaldı. Sektörel hacmimizle ilgili resmî bir rakam veremeyeceğim ama şöyle diyeyim: Dernek olarak, 3 milyar TL'nin üzerinde bir hacim oluşturduğumuzu tahmin ediyoruz.

Biraz ben Bankalararası Kart Merkezinin bu sektöre yönelik rakamlarından bahsetmek istiyorum. 5,7 milyon aktif İnternet bankacılığı kullanıcısı var Türkiye'de ve alışveriş... Bunlar son üç ay içinde en az bir İnternet bankacılığı işlemi yapmış kişiler. Elektronik ticaret tarafına geldiğimizde de bu hacme, bu büyüklüğe yakın bir kesime hizmet veriyoruz. Aralık 2011'de 12,1 milyon e-ticaret işlemi gerçekleşti ve Ocak ayında bu 13,4 milyona yükseldi. Oysa Aralık ayı bizim için çok çok önemli bir aydır. Buradaki büyümelere geldiğimizde, senelik ortalamamız yüzde 50 olmasına rağmen, artık bu daha da bunun ötesine çıkacak gibi görüyoruz. E-ticaretin bu toplam kredi kartı kullanımındaki hacmi yüzde 5'lerde adet olarak, ciro olarak da yüzde 9'larda. BKM'nin açıkladığı TL büyüklüğü e-ticarete sigorta ve turizmi de dâhil ediyor ama bunu dışarı aldığımızda, dediğim gibi, bizim 3 milyar TL gibi mal satışı hacmimiz olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – Bizim derken ETID'i kastetmiyorsunuz değil mi?

HAKAN ORHUN (ETID) – ETID ve Türk e-ticaret sektörünü. ETID'ın zaten bunun yaklaşık yüzde 80-yüzde 90'ını oluşturduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – Tamam, olsun, yine global rakam değil mi yani bütün Türkiye'yi kapsayan?

HAKAN ORHUN (ETID) – Evet, evet. Bu yüzde 5'lik rakam baktığımızda, Amerika, İngiltere gibi gelişmiş ülkelerde yüzde 15'e ulaşıyor. Dolayısıyla, gidecek daha çok yerimiz var burada.

Biraz da ben mevzuattan bahsetmek istiyorum. Yeni bir E-Ticaret Yasası var. Öncelikle böyle bir yasanın oluşmasından çok mutluyuz çünkü artık adımız konuldu. Bundan önce biz kapıdan tencere tava satan firmalarla aynı statüdeydik. Artık en azından elektronik ticaret yasalarımızda geçiyor. Bu, bizim için de önemli, devlet için de çok çok önemli çünkü biz işlemlerin tamamının kayıt altında olduğu bir iş yapıyoruz. Dolayısıyla, işlemlerin tamamı vergilendiriliyor ve tamamı denetlenebilir durumda. Dolayısıyla, kayıt altı ekonomi için çok çok önemli bir fırsat oluşturduğumuzu düşünüyorum.

Bu mevcut yasayla ilgili bir iki tane yorumum olacak. Burada, mevcut yasa, dediğim gibi, bir kere olması bakımından çok çok önemli bizler için. Ancak şu anda ağırlıklı olarak iletişim tarafında kurulu. Adı "e-ticaret" ama içeriğine baktığınızda ağırlıklı olarak işin iletişim tarafı, oysa biz işin ticaret tarafının bunun içinde olmasını istedik. Biraz önce arkadaşlarım vergi tarafından yaklaştılar, vergi bizim için de çok çok önemli. Burada hepimiz işte Amazon case'ini çok çok iyi biliriz, "Amerika'da Amazon şöyle iyi işler yaptı." diye. Ama Amerika'da birçok eyalette İnternet'ten alışverişte ya vergiler çok düşük ya da hiç alınmıyor durumda. Dolayısıyla devlet İnternet'ten alışverişini teşvik ediyorken bizde herhangi bir farklılığımız yok normal ticarete göre; bu çok çok önemli.

İki tane daha önemli konu ileteceğim burada. Bir tanesi: Bizler gerçekten müşterileri başımızın üstüne koyan bir sektörüz, çünkü bunları elde etmek çok çok zor. O yüzden de müşteri memnuniyeti bizim için gerçekten çok önemli ve bu yönde birçok uygulama yapıyoruz. Ancak müşteri tarafındaki yasalara baktığımızda burada birkaç tane önemli konumuz var, örneğin koşulsuz iade garantisi bizim için çok çok önemli bir konu. Burada bir elektronik ticaret sitesinden bir printer alıp, kartuşunu kullanıp iade edebiliyorsunuz ve iade alınan

printer artık o e-ticaret sitesi için tamamen bir çöp durumda. Oysa bunu bir fiziksel perakendeciden yaptığınızda biliyorsunuz kanuni olarak böyle bir zorunluluk yok. Dolayısıyla

bunun da biraz normalize olması gerektiğine inanıyoruz.

Onun dışında, sektörün bileşenlerinde taşıyıcı firmalar var, bankalar var, buralarda da kanunda işin ticari tarafı çok çok yer almadığı için tamamen işin zor tarafı e-ticaret firmalarının üzerinde ve açıkçası bunun da yeni yasalarla biz biraz daha iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Çok teşekkür ederim ben bizi dinlediğiniz için, ayrıca tekrar hoş geldiniz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Benden söz isteyen Mynet'ten Emre Kurttepelî var.

EMRE KURTTEPELÎ (Mynet.com) – Merhabalar.

Şimdi, ben, tabii, artık sektörün bayağı on beş-on yedi senedir duayenlerinden olduğum için ben çok iyimser değilim, öyle başlayayım biraz. Çünkü ben herhâlde bir ona yakan komisyon gördüm, iki kurultayda bulundum, çalıştay gördüm ve bu İnternet'in gelişimi içinde hep şöyle bir hata yapıldığını gördüm ve o hata da bir türlü neticeye gitmemesine sebebiyet veriyor. Hep şöyle başladık: "Türkiye'nin bilişim stratejisi olması gerekiyor." Tamam, ilk cümle hep böyle başlar, hepimiz için de, çünkü bilişimin önemi... Fakat bir stratejinin ana özünde hep şu yatıyor: Bir seçim yapılması lazım. Yani Türkiye'de şöyle başlarsak olaya: Türkiye'de ticareti geliştirelim, her şey ticaret; bugün otelcilik de var, turizm de var, tekstil de var.

Şimdi, "bilişim" dediğimiz noktaya baktığımız zaman, bütün dünyada olgu olarak zaten her şeyin içinde şu anda tekstilin de bilişimi var, donanımı var, yazılımı var, altyapısı var, İnternet'i var. O yüzden şu anda Türkiye'nin doğru dürüst bir "effective" dediğimiz yani etkin bir bilişim stratejisi yaratması için seçim yapması lazım. Şimdi, bu kolay bir şey değil. Çünkü baktığınız zaman bugün altyapıdan donanıma, üst yazılım evlerine bir sürü segmenti var. Fakat benim kendi şahsi görüşüm şu: Türkiye acı ama donanım ve yazılımda treni kaçırdı. Şimdi, treni kaçırmamızın en büyük sebebi de Türkiye'deki...

BAŞKAN – Tren nerede şu anda? Yani ne tarafa kaçırdık, doğuya mı, batıya mı?

MYNET.COM YÖNETİM KURULU BAŞKANI EMRE KURTTEPELÎ – Tren ne bileyim... "Teknoloji" dersiniz adam uzaya gitmekle uğraşıyor yani o açıya bakarsanız şey olarak Treni ben zaten ben İnternet'e getireceğim, amaç da o.

Yazılım ve donanımdaki en büyük sebep olması üretimi Türkiye'de destekleyemedi. Otomotive baktığınız zaman tam tersi bir senaryo var, Türkiye'de yan sanayi desteklendi, yabancı olsun, Türk olsun üretim desteklendi. Şimdi, ben buradan altyapı olarak girmiyorum, çünkü altyapı zaten lokal bir iş yani lisans veriliyor, Telekom operatörü oluyorsunuz, şunu veriyorsunuz. Ama özellikle üstyapıya baktığımız zaman donanım, yazılım... İnternet'te Türkiye'nin hâlâ çok büyük bir şansı olduğuna inanıyorum. Çünkü İnternet dünyada zaten on senelik bir olgusu var, on sene içinde zaten taşlar devamlı yerinden oynuyor, mobil dünya geliyor, şimdi, şudur, budur. İnternet'in hâlâ doğma aşamasında olduğu tanımlanıyor, bu yayıncı tarafı, e-ticaret... Ben açıkçası bir komisyondan beklenti içinde olsam muhakkak bu Komisyonun bir şekilde bilişimi genel kavramdan çıkarıp politik olarak somut bir seçime itmesi lazım devleti. Kardeşim, tamam, her sektör olacak ama bu arasındaki bu segment ki bence İnternet o, çünkü hâlâ şansımız olduğuna inanıyorum.

Şimdi, bunu, hani biraz somut kavramlara girersek üretimi teşvik etmenin birçok yolu var. Yani Rusya'ya gidiyorsunuz, adam gitmiş Rusya içindeki barındırma servisi olan firmalara avantaj vermiş, para almıyorlar, üstüne para veriyor; ne bileyim, vergisel avantaj yaratılmış. Yani bu konu kısa, ben size bir sürü örneklerle sunabilirim ama başarılı örneklere baktığınız zaman üretim ekosistemi yaratabilmiş. Amerika'ya gidiyorsunuz Silikon Vadisi, İsrail'de bu, Almanya'ya gidiyorsunuz "Berlin" diye bir yer çıktı on sene içinde. Yaklaşık bütün e-ticaret firmaları Avrupa'da oradan çıkıyor. Adam bir ekosistem yaratabildi, bir sürü avantaj sağlıyor, şunu yapıyor, bir sürü insanı üretmek için oraya çekebildi. Bence bir kere ana strateji olarak yapılması gerekenlerden bir tanesi.

İkinci özellik de hani iyi bir konuya değinildi, bunun üzerinde TOBB'da da çok üzerinde tartışıldı, hatta, şimdi, melek yatırımcı kanunu çıkıyor bu konuda da. Özellikle yabancı yatırımcıların, Türk yatırımcıların Türkiye'de üretim yapan firmalara destek vermesini sağlamak lazım. Yine bu da ekosistem. Nedir ekosistem? Türkiye'deki en azından, şimdi, yeni çıkan Ticaret Kanunu çok olumlu bir yaklaşım ama bugün fon bulmaya baktığınızda, halka açılma opsiyonu yok, yabancı fon deseniz, Türkiye'de fon kurulumu bir soru işareti. Buralara para yatırdığınız zaman ne gibi teşvikler var hiç belli değil yani ha bina yaptırmışsınız bir teşvik almışsınız, ha İnternet firmasına, bilişime; hiç farkı yok, hepsi aynı potada eriyor. O yüzden, muhakkak yani İnternet'in ben seçilmesi gerektiğine inanıyorum.

BAŞKAN – Son söylediğiniz cümleyle ilgili Emre Bey bir örneklendirme verebilir misiniz? Yani yabancı yatırımcıların Türkiye'deki şirketlere destek olması, nasıl olacak bu, evlilik mi, şirket evliliği mi?

MYNET.COM YÖNETİM KURULU BAŞKANI EMRE KURTTEPELİ – Yani mesela somut örnek verirken, altı-sekiz ayımızı aldı. İşte Hazine, Sayın Ali Babacan çok destek de verdi. Mesela melek yatırımcıya Türkiye'de Türk firmasına, melek yatırımı yapanlara yeni bir torba kanunu içinde dediğimiz çıkmak üzere. Çünkü melek yatırımcı bir şahıs yatırımı, şahıs yatırımları yapanlara vergiden düşme olanağı getiriyorlar gibi. Şimdi, bunun gibi mesela nedir? Türkiye'de bir halka açılma sistemi hâlâ yok. Çünkü bu İnternet firmalarının hepsi bebek firmalar yani üç yıl üst üste kâr etmeden halka açılmıyorsunuz. Yani hangi İnternet firması bugün... Bakıyorsunuz, hani beş yılını doldurmamış, kâr eden İnternet firması yok, hatta yani yurt dışına bakın, ne kadar çok zarar ederse o kadar değeri artıyor. Yani böyle yapılar konuşulurken Türkiye'de hâlâ kalkıp "Aman 3-5 kişi milleti soyar, o yüzden bu adamları engelleyelim..." O yüzden, bu girişimcilerin önüne set çekildiği zaman İnternet gelişmiyor, daima hani daha taklitçi, daha emin, garantici yapılara dönmeye başlıyor.

Zaman kısıtlı, ben hızlı devam edeyim.

Bir de içerik tarafına değinmek istiyorum. Şimdi, "içerik" kavramı da bence İnternet'te çok değişti. Bugün dünyaya baktığımız zaman yüzde 95'in üstü içeriği yayıncı üretmiyor. Bugün dünyaya baktığımız zaman, yazdığımız e-mail, attığımız mesaj, yazdığımız yorum, facebook'ta koyduğumuz, Mynet'te bir şey yazdığımız, Ekşi Sözlükte eklediğimiz her şey içerik kabul ediliyor. Bu ne demek? Klasik anlamda bir yayın yazan editörler var, okuyanlar var kavramı tamamen değişti. O yüzden siz bir cümle ettiniz, herhâlde bir rapordan alıntı, işte "Yüzde 10'u içerik yaratıyor." doğru değil o. Yani şu anda Türk halkı devamlı içerik yaratıyor. Facebook, benim çocuklarım var, ikisi devamlı herhâlde sayfa sayfa yazı yazıyor, bir içerik üretiyor. Bence, aslında stratejinin buradaki en önemli konusu içeriği, üretimi teşvik etmek değil. Türkiye'ye bugün

baktığınız zaman kafa sayısı olarak dünyanın 13'üncü büyük İnternet kullanıcısına sahip şey olarak, 6'ncısı Avrupa'nın. Çok enteresan Facebook'ta 5'inci olduk. Facebook'ta en aktif 5'inciyiz, Twitter'da 7'nci veya 8'inciyiz, Friendfeed'de 1'inciyiz. Yani aslında Türkiye'de korkunç bir içerik üretmeye dönük bir yapı var. Yani bugün altyapıyı iyileştirebilsek, fiber yapısı şu bu olsa bu katlamalı büyüyecek. Yani genç nüfusunuz bir şeyler yapmak istiyor, beğenelim, beğenmeyelim yani durdursanız adam burnuyla yazacak, böyle bir durum var.

Şimdi, o yüzden de bence burada tamamen açıkçası İnternet kullanımını hızlandırıp önünü açsanız gerisi bence kullanıcı tarafından gelecek. Yani özellikle biz Türkçe içeriği teşvik etmeye dönük değil, bence tam tersi burayı üreten, platform yapan insanları Türkiye'de üretmeye... Çünkü stratejik olarak, benim kendi inancım bu, gelecek dünya savaşları artık bilgi savaşlarına dönüşüyor. O yüzden, Türkiye'nin bence içerik üretmede problemi yok ama içeriğe sahip olması lazım. Sahip olması da Türkiye'deki üreticileri teşvik edip o içeriğin Türkiye'de kalmasını sağlamaktan geçiyor. Yani bugün baktığınız zaman -demin sohbet ediyordum- "google" diye bir şey var, her ne aradığınızı depoluyor, bir bakıyorsunuz, öteki tarafta Facebook bütün sosyal gençlerin ne yaptığını depoluyor, öteki tarafa bakıyorsunuz cep telefonunda şöyle bir Apple diye, Blackberry cihazları var, hepsi bir yerde depolanıyor. İyi de bunlar niye Türkiye'de depolanmıyor? O yüzden yani bunları, ancak Türkiye'deki üreticileri destekleyebilirsek, önemli değil bunun adı "Google" olsun, gelsin kardeşim Türkiye'de ARGE'sini yapsın. Yani Türkiye'de yazılım ve donanımdaki en büyük sebep, satış ofisinden geçilmez hâle geldi. Gelsinler, hepsi burada yazılımcısına yatırım, Türk'üne iş açsınlar, üretsinsinler, bence bu ekosistemi ancak bu şekilde İnternet'te o yazılım veya donanımda kaçırdığımız yere getirebiliriz.

Teşekkürler.

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Ben sözü Gökhan Ahi'ye vermeden önce kendimle ilgili bir şeyden bahsedeceğim.

BAŞKAN – Bizim 11.45 olduğuna göre kaçta çıkmamız lazım Vodafone'ye gitmek için?

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Hemen burada zaten Vodafone yani on dakikada yürüyerek de gidebilirsiniz. Bu Maslak'taki Vodafone değil mi?

BAŞKAN – Tabii, tabii.

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Şimdi, ekonomik boyutundan çok bahsettik, işin biraz özgürlükler kısmından da bahsetmek lazım. Buradaki insanların tamamının İnternet'in sınırsız özgürlükler olduğunu düşündüğünü zannetmiyorum, herhâlde yoktur. Yani uyuşturucu da satılabilirsin, çocuk pornosu da yapılsın iddiasında değil kimse. Ama sitelerin bu kadar kolay kapatılabildiği bir ülke olmak Türkiye'de hem bizlere zarar veriyor, bizim ekonomimize zarar veriyor hem bizim kullanıcılarımızın eriştiği bilgilere erişebilmesi anlamında kullanıcılara zarar veriyor hem "Bu ülkeye nasıl yatırımcı çekeriz?" sorusu vardı sizlerden, yatırımcıların bu ülkeye girmesi için ciddi soru işaretleri doğmasına sebep oluyor.

Benim sitem Mackolik.com, ocak ayında 1 kez, mart ayında 1 kez olmak üzere üst üste 2 kez kapatıldı. Kapatılma sebebi de bizimle hiçbir alakası olmayan şekilde Adana Tarsus'ta alakasız insanların bizim sitelerimize girmesi, hâkimin bilişim polisi denen kişiye "Bu siteler nedir?" dediğinde bilişim polisinin hiçbir inceleme yapmadan, hiç kimseye sormadan, bize sormadan -ki sitelerimizde bütün bilgilerimiz, telefon

bilgilerimiz, e-mailimiz her şeyimiz var- “Yasa dışı bahis sitesidir.” demesiyle ki bizim dışımızda Spor Toto’nun yasal bahis sitesine bile “yasa dışı bahis sitesi” diyerek kapatma kararı verildi. Bizim sitemiz altı gün kapalı kaldı. Altı gün boyunca reklam gelirlerimizden... Mobil içerik verdiğimizden, biz maç sonuçları üretiyoruz, bütün dünyanın maç sonuçlarını, Vodafone’ a, Turkcell’ e, Avea’ ya, birçok televizyona, gazetelere bu sonuçları veriyoruz, bunları veremedik. Şu anda yatırımcılarla görüşüyoruz, bana ilk sordukları soru: “Neden kapatıldınız?” Bunu ben anlatamıyorum yabancı yatırımcılara. Buradaki kapatma prosedürünün en azından...

Biz bu arada TİB’le görüştük, Osman Bey’le görüştük çok olumlu yaklaşımları oldu zaten, kendisiyle sürekli de görüşüyoruz bu konularda. Buradaki talebimiz daha çok şu: “Bilirkişi” kavramı Türkiye’de ne yazık ki biraz içi boş bir kavram. Mersin’deki bir polis kendisine “bilirkişi” deyip... Bu arada 2 kez kapatılırken ikisine de aynı polis karar vermiş. Biz aradık polisi “Neden, bize bir kastın mı var, neden böyle rapor veriyorsun?” diye. “Ya, ben anladım sizin daha sonra doğru dürüst bir spor sitesi olduğunuzu, sonraki raporlarda doğrusunu verdim.” dedi. Yani bir eğitim yok, bir yere sorma ihtiyacı yok, bir tazminat kurumu oluşturulmuş değil. Ben şu anda tazminat davası açsam hâkime, polise kazanırım muhtemelen ama Türkiye’de yargıya dava açmak biraz sıkıyor, “Acaba ne olur, başımıza başka neler gelir?” kaygısı taşıyoruz. 1 liralık tazminat davası açmayı düşündüm, çünkü para kazanmak değil, sembolik olsun diye, ondan bile vazgeçtim daha sonra. Yani bir şekilde Türkiye’de İnternet sitesi kapatma konusunun çok öncelikle ele alınması lazım. Tabii ki kapatılabilir siteler ama en azından o sitelere bir savunma hakkı verilir. Biz sitemizin kapatıldığını kullanıcılarımızdan öğrendik, çat diye kapandı bir gün sitemiz.

Bu konularda çok deneyimi olan İstanbul Barosu avukatlarından, aynı zamanda bilişim hukuku konusunda herhâlde buradaki insanların yarısının da avukatıdır, Gökhan Ahi’ye ben söz vereyim, belki o biraz bu konularda da bir şeyler söylemek ister.

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Merhabalar.

Teşekkür ediyorum.

Yaklaşık 2001 yılından bu yana özellikle İnternet alanında çok sıkı çalışıyorum ve hatta bilişim suçlarıyla ilgili kısımda alt komisyonda görev alıp şu anki 2005 yılında yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu’nun bazı maddelerinin yazımına katkıda bulunmuştum.

BAŞKAN – Bak, şey arıyordunuz, müsebbip burada, yasa’yı hazırlamış yani.

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Onu dinlemediler herhâlde.

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Ama bilişim suçları konusunda yani Türk Ceza Kanunu’ndaki bölüm, yani e-ticaretle ilgili bölümde ne yazık ki çağırılmadık. Hatta bu sansüre...

BAŞKAN – E-ticaretten dolayı değil ki sizinki yasa dışı bahis oynatmaktan...

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Cehaletten kapatıldı. Çok pardon bir şey daha ekleyeyim Necdet Bey. Gökhan, çok pardon, biraz da komedi katalım. Biz hâkime de ulaştık, hâkim ne dedi biliyor musunuz? “Ya, ben sadece sanığa kapattım bu siteleri.” dedi, 1 kişi...

BAŞKAN – Nereye kapattım dedi?

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Sadece sanığa yani başka birisi bahis oynatmış falan sadece o ulaşmasın diye Türkiye’deki 70 milyonun ulaşmasını engelledi.

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Ama bunu mahkeme yani hâkim çok teknik olarak bilmiyordu.

Şimdi, özellikle 5651 sayılı Kanun çıkana kadar gerçekten çok büyük sorunlar vardı, çünkü birçok hosting yani yer sağlayıcı olan birçok forum, sözlük veya o zamanın böyle popüler iletişim araçları sahipleri olanlar, kurucusu olanlar birçok sefer polis tarafından gözaltına alındı ve kendi üretmedikleri içeriklerden dolayı sorgulandı, bunun için hapis cezası alan bile oldu. Neyse ki 2007 yılında 5651 sayılı Yasa çıktı, bu Yasa'da ilk yedi maddesi gayet güzel ve doğru bir şekilde İnternet'teki aktörlerin, yani yer sağlayıcı, içerik sağlayıcı, erişim sağlayıcı gibi aktörlerin hak ve sorumluluklarını Avrupa'dakine benzer, Amerika'dakine benzer bir şekilde, gayet iyi bir şekilde düzenledi. Fakat 8'inci maddeden itibaren "erişim engelleme" dediğimiz bir kısım bu yasa çıktı. Erişim engelleme çıkar çıkmaz da, tabii ki çeşitli gerekçeler vardı, işte çocuk pornosu, müstehcenlik vesaire, kumar, bahis, Atatürk aleyhinde işlenen suçlar falan diye, hatta ben bu konuda açık açık CHP'yi de çok suçladım. Çünkü yani hem muhalefet partisi olarak bu yasaya karşı çıkması gerekirken bir yandan da Atatürk aleyhine işlenen suçları da ekleyerek yasanın çok daha farklı uygulanmasına yol açacak birtakım argümanlar sunmuş olduğu için. Bu yasa çıktığından beri Türkiye'de yaklaşık 16 binin üzerinde site erişime kapandı. Bunun birçoğu yani yüzde 80'ine yakını porno, müstehcenlik ve çocuk istismarıyla ilgili ama geri kalan yüzde 20'si tamamen sadece bu şüpheleri içeren içeriklerden dolayı bazen kazara bazen bilerek bazen kötüye kullanılarak birçok site kapandı, açıldı. Bazıları yurt dışında olan siteler yurt içinde bir temsilcisi olmadığından veya işte haberleri dahi olmadığından hâlâ kapalı kalmaya devam ediyor. Bu erişim engellemeyle ilgili sorunun mutlaka ve mutlaka çözülmesi lazım. Çünkü dünyada erişim engelleme gibi bir tedbir hiçbir ülkede yok, sadece belli başlı ülkelerde var, gelişmiş ülkelerde bir tek Amerika Birleşik Devletleri'nde var, o da terörle çok sıkı bağlantılı olan sitelerin diğer alan adlarına el koymak şeklinde yapılıyor ve çok ciddi bir incelemeden sonra mahkeme kararıyla mümkün olabiliyor. Çocuk pornosuyla ilgili de ve nefret söylemiyle ilgili de, İngiltere ve Fransa gibi bazı ülkelerde çok ciddi uygulanıyor ama onun dışında herhangi bir sitenin erişime engellenmesi gibi bir tedbir söz konusu değil, çünkü tedbir değil. Eğer bir mahkeme karar veriyorsa ve bu mahkemenin kararlarının saygın olması gerekiyorsa uygulanabilir olması lazım. Şu an bırakın bu masada oturanları, İnternet konusunda uzman olanları on yaşındaki çocuklar dahi erişimi engellenmiş sitelere nasıl gireceklerini en az yirmi ayrı yöntemle biliyorlar ve bu tedbir hiçbir şekilde işe yaramıyor, sadece ifade özgürlüğü anlamında Türkiye'yi hem uluslararası platformda zor duruma düşürüyor, kendi vatandaşının haklarını engelliyor, yurt dışından yatırımcı gelmesini veya yurt içinde yeni yatırımlar yapılmasını gerçekten engelleyen bir yasa olarak karşımıza çıkıyor.

Bunun dışında, filtreleme konusu var. Filtreleme konusu çok tartışıldı, bununla ilgili yürüyüşler yapıldı. Ancak filtreleme konusunda gözden kaçırılan husus şuydu: Devlet kendisi genel bir filtreleme yapma yoluna gitti. Hâlbuki genel bir filtreleme yapmak demek sadece birilerinin seçebileceği İnternet içeriklerinin o filtrelerden sunulması anlamına geliyor. "İsteğe bağlı" denildi, evet, isteğe bağlı isteyen abone bu filtrelerden yararlanabiliyor, aile filtresi, çocuk filtresi olarak. Fakat sadece filtreleme dâhil, sitelerin üzerinde otomatikman bir otosansür baskısı yarattı. "Acaba benim sistem çocuk filtresine veya aile filtresine takılıyor mu?" diye içerikleri gözden geçirip ve bu içerikleri "Acaba bu yaygın kanaate uygun, yaygın kanaate hizmet eden bir şekilde nasıl konumlandırabilirim?" gibi açıkça bir otosansür yaratıldı. Filtre konusu, aslında uzmanlar da

söylüyor, genel bir filtre aileleri, çocukları korumaktan çok bir atalet içine itiyor. Çünkü “Nasıl olsa İnternet içinde benim çocuk korunuyor.” deyip çocuk aslında savunmasız bırakılıyor ve çocuk sadece içeriklerle ilgili korunurken aslında virüsler, trojanlar gibi birçok tehdide maruz kalabiliyor. Niye? Aile çünkü şu algının içerisinde: Evet, filtre varsa benim çocuğum İnternet’te her şekilde korunuyor. Ama bu böyle değil. “Filtre” dediğimiz olay ailede başlar, aile eğitimiyle başlar ve her bilgisayara ailenin denetiminde kurulan filtrelerle ancak olabilir.

Bir başka sorun, Türkiye’de “Türkçe içerik” deniliyor ama birçok kurum var, mesela başta MÜ-YAP... Yani bugün burada MÜ-YAP’tan başı ağrıamamış, herhangi bir girişimci var mı? MÜ-YAP’la hiç sıkıntı yaşamamış, “Her şeyimiz yolunda gidiyor.” diyen bir tane girişimci yok.

Bugün telif hakları konusunda mesleki birlikler var, bu mesleki birliklerin en büyük görevi kendi üyelerinin çıkarlarını korumak çok doğal olarak. Ancak bu üyelerinin çıkarlarını korumak isterken yaratmış oldukları tekel de bir sektörü veya bir alanı tamamen istedikleri gibi domine etmek anlamına gelmiyor. Mesela bugün bir MÜ-YAP’a gidip bir içerik almaya kalksanız, size dünya kadar fiyatlar sunarlar ve herhangi bir şekilde bir başka kişinin içeriğini kullansanız dahi o içerikte hak iddia edip sizin sitenizi kapatmaya kadar gidebilirler. İstanbul’dan karar alamazlarsa Adana’dan alırlar; Adana’dan alamazlarsa Diyarbakır’dan alırlar. Yani hukuk sisteminin de içinde olduğu çıkmazdan dolayı MÜ-YAP gibi bir kurum dahi İnternet sitelerinin, girişimcilerin tepesinde böyle bir kılıç gibi sallanabiliyor ve çok çok basit bir yöntem.

BAŞKAN – Ama MÜ-YAP’ın da bir gerekçesi var değil mi?

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Onun gerekçesi telif haklarını korumak. Fakat MÜ-YAP’ın burada çözümleyemediği şey, yeni gelişen paradigmlar. MÜ-YAP şunu bir türlü yapamadı: “Ben bu sektöre bir iş birliği sunarsam, bir model sunarsam ben daha çok kazanırım, onlar da kazanır ve herkes yararlanır.” mantığını bir türlü kabul edemedi.

BAŞKAN – Siz sundunuz mu MÜ-YAP’a?

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Evet, sunduk. Hatta MÜ-YAP’a sunmuş olduğumuz şey şu şekildeydi, dedik ki: “Siz bu video klipleri, müzikleri kendiniz yayınlayın, önüne, arkasına, sağına reklamlarınızı da alın ama isteyen istediği kadar embed yayınlasın gelirlerinizi artırır.” Fakat sanatçılara soruyoruz, sanatçılar da diyor ki: “Biz MÜ-YAP’tan sadece ve sadece yılda 600-700 lira gibi temsili bir para alıyoruz. Bu para kimin cebine gidiyor bunu biz bilmiyoruz.” Ama kesinlikle MÜ-YAP’ın ve diğer meslek birliklerinin, mesela BSA gibi derneklere yazılım konusunda bir çeki düzen verilmesi gerekiyor.

Başka bir konu, mahkemelerin bu konudaki özellikle erişim engelleme ve İnternet alanındaki bilgisiz ve ilgisizlikleri. Yasanın düzenleme alanı içerisinde İnternet’in ulaşılmaz bir sektör olarak görülmesi sebebiyle İnternet sitelerine veya sahiplerine herhangi bir savunma hakkı tanınmış değil. Bugün herhangi bir site hakkında gidip mahkemeye başvurup “Şu içerik var.” diye fazla bir delile gerek kalmadan, o site hakkında erişim engelleme kararı çıkarmak çok mümkün. Çünkü bu konuda ne bir bilirkişi araştırması yapılıyor ne de bu konuyla ilgili bir kanaat, gerekçe yazılıyor. Bu sitelerin de kendini savunma hakkı olmadığı için, yani yasal düzenleme savunmaya olanak vermediği için bu şekilde kapatmalar çok mümkün olabiliyor. Kapanan bir

sitenin de açılması en az beş altı gün, bu çok ciddi bir gelir kaybı, emek kaybı, istihdam kaybı ve ifade özgürlüklerine vurulmuş bir darbe olarak karşımıza çıkıyor.

Bunun yol açtığı sonuçlardan birisi de mesela yabancı yatırımcının Türkiye'ye gelmemesi, çünkü riskli görüyor “Ya, bizim de servislerimize bir şey olursa.” diye. Bugün Facebook, Google gibi şirketler Türkiye’de temsilcilikler açmıyorsa veya Türk sistemine tabi olmuyorlarsa Türkiye’yi riskli olarak gördüklerinden dolayı ve hatta çoğu zaman gözden çıkarmaya hazır durumdadır. Hâlbuki bu tür güvensizlik ortamları ortadan kaldırılırsa, adil rekabet, eşit rekabet koşulları yaratılabiliyorsa çok rahat gelebilecekler. Girişimcilerin önünde hukuki engeller var. Mesela İş Kanunu çok açık bir şekilde diyor ki: “Mesai saatine bağımlı çalışan personel” ama bu sektörde çok farklı çalışma düzenleri var, freelance çalışan insanlar var, part-time çalışan insanlar var, evinden çalışan insanlar var ve bunları İş Kanunu’nun klasik, standart dinamikleri içerisinde çözmeye çalışıyorlar, bu da her zaman sosyal güvence kurumuyla sosyal çalışma müfettişleri arasında çok büyük problemler ve davalar yaratıyor. Bütün bunların hepsinin bu sektöre göre tekrar gözden geçirilip düzenlenmesi gerekiyor, bu da tabii ki global firmalarla Türkiye içerisinde önündeki mevzuat engelinden dolayı haksız rekabet ve fırsat eşitsizliği yaratıyor.

Uluslararası sözleşmeler yapılıyor, buradaki girişimciler, yatırımcılar uluslararası sözleşmeler ve yatırımlarında her zaman karşlarına yine stopaj ve damga vergisi gibi vergisel problemler çıkıyor, bunlar da ciddi ciddi haksız rekabet ve fırsat eşitsizliği yaratan diğer konular.

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Gökhan avukat olarak sana fazla söz verdim zaten.

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Toparlıyorum.

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Tamam, son bir dakika.

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Kişisel verilerle ilgili tam otuz yıl önce biz bir Avrupa sözleşmesine imza koymuşuz ve otuz yıldır Türkiye Büyük Millet Meclisinde kişisel verilerle ilgili yasa tasarısı bekliyor. Neden beklediği hakkında da...

BAŞKAN – Otuz yıldır beklemiyor, on iki yıldır bekliyor.

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – On iki yıl önce kanun hazırlandı ama otuz yıl önce anlaşmaya imza koymuşuz. Şu an 30’uncu yılındayız bu anlaşmanın, hatta 2012 31’inci yılındayız.

Şimdi, kişisel verilerle ilgili bu kadar çok kişisel verinin toplandığı, her şeyin elektronik olduğu, her şeyin İnternet ortamında toplandığı, kamu kurumlarının dâhil bu kadar bilgi topladığı bir ortamda kişisel verilerin nerede, kimin tarafından, nasıl kullanıldığı hakkında hiçbir fikrimiz yok ve kimin neyi nasıl kullanacağı hakkında hiçbir düzenleme yok, bunun bir an önce çözülmesi lazım.

Yeni ödeme sistemleri var, yeni ödeme sistemlerine bankaların, sektöre çıkardığı çok büyük zorluklar var. Artık çok farklı ödeme sistemleri var, bu sadece kredi kartıyla olacak iş değil, yepyeni ödeme yöntemlerinin önünün, en azından mevzuatın engellemeyerek önünden çekilmesi gerekiyor.

Teknokentler gibi bir problem var. Teknokentler bugün yatırım alanı, teşvik alanı gibi görülüyor ama teknokentler sadece bir prosedürü yerine getirme alanı. İki tane kartlı elemanın girip çıktığı, vergi avantajının yaratıldığı bir alan. Üniversiteler de kira geliri yaratıyor, hâlbuki teknokentte olmak gerekmiyor fiziken.

Herhangi bir yerde, Mecidiyeköy' de veya Kadıköy' de veya Isparta' da dahi kurulu bir firmanın teknokentlerde bulunan teşviklerden ve onların sağladıkları kolaylıklardan kolaylıkla yararlanabiliyor olması lazım.

Bir de pahalı altyapı var, bu pahalı altyapı ve pahalı İnternet bağlantısında en büyük sorunlar yine hukuki bir konuya dayanıyor. Tekelcilik ve rekabete açık olmama konusu, bugün Türk Telekom'un yaratmış olduğu fiilî bir tekel var ve Bilişim Teknolojileri İletişim Kurumunun da Türk Telekom'a verdiği bir açık destek var, bu açık destek tekel ve rekabet olmayan bir ortam. Dolayısıyla çok pahalı bağlantı ücretleri ve yine sektörün ve kullanıcının önünde bir engel olarak duruyor.

Son isteğim de şu: Teşekkür ediyorum Komisyon burada bizi dinliyor ama Mecliste yasa yapılırken, alt komisyonlar çalışırken sadece teknokratların veya bürokratların hazırladığı yasa tasarıları değil, sektörün temsilcilerinin de katıldığı ve önerilerde bulunduğu bir yasa tasarısı veya sektöre sorularak bir şeylerin hazırlanması talebindeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sektörü o yüzden dinliyoruz yani ona o yüzden vakit ayırıyoruz.

İlhan Bey, eski RTÜK Başkanı ve İletişim Profesörü, MÜ-YAP'la ilgili bir şey söyleyecek.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Değerli arkadaşlar, MÜ-YAP'la ilgili sıkıntı radyo ve televizyonlarda da vardı aynı sizde olduğu gibi. Diyelim yerel bir radyo, televizyondan bir sürü para isteniyor, onların da vermesi mümkün değil filan. Uzun süre devam etti, sonra bizler de tavsiye ettik ve radyo televizyon dernekleri var, birkaç tane var bizde, onlarla MÜ-YAP oturdu, genel bir sözleşme yaptı abonelik gibi ve bu sorun asgariye indi. Yine ufak tefek var herhâlde ama sizler de böyle bir şeye gidebilirsiniz, o zaman pazarlık gücünüz de daha iyi olur ve küçük olanlar, hatta büyük olanlar da daha avantajlı hâle gelir. Bu şekilde yapmanın faydası var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

MODERATÖR EMRE YURDANUR – Ben sözü Ekşi Sözlük'ten avukat Başak Purut'a vermeden önce bir şey söyleyeceğim, bu kullanıcı tarafındaki vergilerle ilgili. Şimdi, İnternet kullanımı mobile de çok kayıyor. Artık hepimiz, şu anda herkes dikkat ederseniz cep telefonlarından twit'ler atıyor, mail'lerini kontrol ediyor, başka sitelere giriyor belki ama şu anda mobil üzerinde...

BAŞKAN – Ben twit atmıyorum, önemli bir problem vardı, bir arkadaşımın talebi, onunla ilgili bir cevap yazıyorum.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Evet, siz de mobil kullanıcısısınız ama.

BAŞKAN – Tabii tabii.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Sonuçta mobil kullanımda bizim gibi yazılım şirketleri Türkçe mobil içerikler de üretiyoruz ve mobilden satış da yapıyoruz. Biraz sonra Vodafone'a gideceksiniz, Vodafone'a bence şu soruyu sorun: Vodafone'la çalışıp içerik üreten firmalar ne kadar vergi ödüyorlar? Yüzde 18 KDV ödeniyor, yüzde 25 ÖİV ödeniyor yani şu anda 100 liralık bir şey satarsak biz mobilde bunun neti 56 lira. 56 liranın yüzde 50'sini zaten operatör ister, geriye kalır 28 lira. Yani içerik üretmek çok da bir işe yaramıyor, para kazanamıyorsunuz. Bu yüzden bence öncelikle yapılması gereken şeylerden birisi artık ÖİV'nin kaldırılması lazım. Bildiğim kadarıyla deprem sonrası konulmuş bir vergiydi. Deprem vergisi olarak

geldi ama sonra kalıcı oldu. Sadece ÖİV'yi kaldırmak bile şu anda mobil tarafta iş yapan bir sürü yazılım firmasını çok rahatlatacaktır. Mümkünse KDV'nin de yüzde 8'e, hatta yüzde 1'e indirilmesi çok çok rahatlatacaktır. Yani bu aslında, doğrudan kaliteli içerik üretebilen, satılabilen içerik üretebilen tüm yazılım firmalarına yüzde 50 teşvik demektir ve insanlar böyle bir gelir elde ettiklerinde daha fazla içerik üretmeye yöneleceklerdir. Şu anda ne yazık ki hâlâ mobil tarafta içerik üretilip satabilen çok az firma var ama önümüzdeki dünya, önümüzdeki iki, üç yıl mobilin dünyası olacak.

Şimdi ben sözü Başak'a bırakıyorum.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Geldiğiniz için teşekkür ederim, ilgilendiğiniz için de. Hiç uzatmadan hemen konuya gireyim.

Gökhan'a bir konuda katılmıyorum, ilk 7 maddesi çok iyi dedi 5651'in ama bakarsanız -biz Gökhan'la da o zaman konuşmuştuk- 5651 şu an yaklaşık on yıldır yerleşik uygulayıcıların değil, kullanıcıların ürettiği içeriğin yayılması üzerine çalışan bir İnternet mantığına bile uygun şekilde yapılandırılmadı. 5651 sayılı Kanun'da içerik üretici ile yer sağlayıcı belirlendi fakat yer sağlayıcının tanımına dikkat ederseniz aslında sadece hosting firmaları düşünülerek belirlenmiş. O yüzden yer sağlayıcı olmak için kayıt olmak gerekiyor, işte bazı para cezaları var ama aslında bir de platform sağlayıcılar var ya da ortam sağlayıcı diyelim. Yani youtube gibi bir site iste twitter gibi bir site aslında yer sağlayıcı da değil, içerik sağlayıcı da değil fakat bunun bir tanımı yapılmadığı için biz Türk hukukunda kendimizi zorla böyle zar zor, ittire ittire yer sağlayıcı pozisyonuna sokmaya çalışıyoruz.

Yine, orada -Gökhan'ın mevzuata bakarak söylediği doğru ama uygulamada yanlış- şu an Ekşi Sözlük'te milyonlarca yazı var, bu yazılarla aldığımız şikâyetin haddi hesabı yok bakarsanız, bunlardan yarısından fazlası...

BAŞKAN – Bir de basıyorlar değil mi büronuzu filan...

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Onu da yapmaya çalışıyorlar, o yüzden iki aşamalı güvenlik olan bir işyerinde çalışmak zorundayız bakarsanız. Yani aslında bunlarla ilgili konuşulacak çok şey var ama kısa olarak mevzuat üzerinden gideyim net şeyler söylemek adına.

Şu an Kanun'un yanlış hâlini bile doğru uygulayabilecek hâkim ve savcılar olsa bu Kanun'a da diyecek bir şey yok ilk 7 maddesine fakat şu an herhangi bir yazarın Ekşi Sözlük'te yazdığı herhangi bir yazı için Sedat Kapanoğlu, hatta yetmiyor avukatı Başak Purut, hatta yetmiyor benim yanımda çalışan avukatlar dâhil herkes için suç duyurusunda bulunuyor, Türkiye'nin her yerindeki savcılar "Kardeşim bunlar kimdir?" diye bakmaya zahmet etmeden hepimizi sorgulamak için savcılıklara davet ediyorlar ve bazen canları sıkıldıysa, ikna olmadıysa da sanki biz yazmışız gibi dava açıyorlar, sonra işte içeriği üreten kişi olmadığı için suçta ve cezada şahsiliği ilkesi gereği beraat çıkıyor.

Şimdi mantık olarak bakarsanız... Siz ne demiştiniz? Çok güzel şeyler söylediniz. "Özgür İnternet ortamı, prosedür, bürokrasinin azaltılması" gibi şeylerden bahsediyoruz. Sebep nedir? Çünkü siz diyorsunuz ki Türkçe içerik yaratalım, bu Türkçe içeriği de düzgün Türkçeyle yapalım.

Şimdi, birincisi zamanında Hüsamettin Cindoruk Mecliste kavga küfür, kıyamet olduğunda bize diyordu ki: "Meclis bu ülkenin aynasıdır. Bu ülkede olmayan bir şey Mecliste olmaz. Burada kavga oluyorsa

demek ki bu ülkenin hamurunda böyle bir iletişim anlayışı var ki Medise yansıyor.” Kesinlikle katılıyorum ama bakarsanız İnternet de toplumun aynası. Biz ne kadar cahil, ne kadar basiretsiz, ne kadar nefret dolu bir halk olduğumuzu mevcut basın sistemi üzerinden yani bir sermaye gruplarının çalıştırdığı gazeteler üzerinden haberleri öğrenirken bilemiyorduk. Fakat şu an herkes bir medya organı oldu. Hepimiz, buradaki herkes, kendi görüşünü pat diye bütün dünyaya salabilecek durumda ve bir anda bir baktık ki hepimiz çok küfürbaz, çok kötü Türkçe kullanan -hani böyle çok net örnekler var Türkçe kullanımı konusundaki başarısızlıkta- ve çok hakikaten nefret dolu insanlarmışız.

Şimdi, bu Türkiye'nin bir gerçeği. Bizim aslında burada İnternet'te bu Türkçe kötü kullanım azaltılsın diyerek bunu yapabileceğimize inanmıyorum ben. Bu aslında bir sonuç, bir şey değil yani. Burada İnternet kolay kullanım sağladığı için insanlar kötü Türkçe kullanmaya başladı değil, ben hep düzgün yazmaya çalışıyorum ama hani bu eğitimi almamış insanlar...

BAŞKAN – Yalnız şimdi ironik yazmayla kötü yazma arasındaki farkı fark etmek lazım.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Orasına hiç gelmiyorum. Biz hukukçuyuz sonuç olarak ben bir hukukçu olarak birisinin diğerine hakaret etme hakkını savunacak değilim. Özellikle Türkiye gibi herkesin çok alıngan olduğu bir ülkede bahsettiğim şey bu değil ama bakarsanız bir ortaokul hocasının hakkında yazılan işte “Bunun dersinde ben çok sıkılıyordum, uyuyordum.” lafı için bile savcılık çıkartıp kimlik tespiti için bizden IP istiyorsa ve biz Türkiye’de yerleşik bir firma olduğumuz için bu bizim lanetimizse çünkü Twitter’da veya facebook’tan bu talepler istendiğinde adli yardım vasıtasıyla istemeyi savcılarımız nedense tercih etmiyorlar, usule aykırı işlem yapıyorlar aslında ve talep ettikleri zaman da sonuçlanmadığı için talepleri soruşturmayı düşürüyorlar. Fakat biz Türkiye’de yerleşik zavallı bir şirket olduğumuz için hem kapımıza dayanıyorlar hem savcılar aracılığıyla her türlü konu için şikâyetle bulunuyorlar ve bizden şu an 500’ün üstünde IP istenmiş durumda son üç senede, çılgın bir artış var ve olur olmadık şeyler için, her şey için talep ediliyor. O yüzden benim esasen söylemek istediğim şey şu: Mevzuatı ne kadar düzeltirsek düzeltelim hâkimlerin, savcılarının, İnternet’in mantığıyla, İnternet’in algısıyla, matematiğiyle ilgili bir sorunları var. Bunu düzeltmeden, bu eğitimden geçirmeden... Yıllardır söylüyorum, ya İnternet’le ilgilenecek hâkim ve savcılar her adliyede belli kişiler olarak belirleyip bunu kısıtlayarak bilen kişilere ulaşmasını sağlayacağız bu dosyaların ya da herkese öğreteceğiz ama bu ikisinden birini yapmadığımız müddetçe Maçkolik’i kapatırlar. Çünkü polis de hiçbir şey bilmiyor, hâkim de bir şey bilmiyor. Ekşi Sözlük’ü kapatırlar çünkü hâkim hayatında İnternet’e girmemiş. Eyüp Adliyesinde bir hâkim bizim sitemizi kapattığında ben kendisine İnternet’i öğretmek zorunda kaldım “Nasıl bir siteyi kapattım ben bilmiyorum.” dedi. “Bilmediğiniz siteyi nasıl kapatıyorsunuz?” dedim. İşte “Baktım, öyle geldi.” dedi. Bakın bunlar gerçek konuşmalar. Mevzuata ne yazarsanız yazın...

BAŞKAN – Ne güzel, o zaman o hâkim üzerinden şöyle bir şey yapsaydınız -çok özür diliyorum, araya giriyorum ama, kronometreyi durdurun lütfen Erdem Bey- şimdi o hâkim üzerinden “Bu hâkimleri nasıl eğitebiliriz?” yani tırnak içinde söylüyorum...

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Biz bunda aktif olarak yer alıyoruz efendim.

BAŞKAN – Onu biraz çalışsak çünkü bu toplumda dijital dinazor dediğimiz bir sürü insan var, milyonlarca insan var yani aslında hepimizin benzer birtakım cehaletleri oluyor yani. Sadece onda değil, bende de oluyor. Yani onda sizinle olan problemde oluyor, bende başka bir şeyde oluyor yani.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Sayın milletvekilim, bu teknoloji o kadar hızlı geliyor ki, şu masanın bir köşesindeki insanlar diğer köşesindekilerin bildiklerini bilmiyorlardır, o yüzden bu etkileşim şart ama şöyle düşünün: Biz her kapatma kararında yani Erdem o kapatma kararını gördüğü zaman o mahkemedeki hâkimin cehaletinin farkına varmış oluyor. Ben Eyüp'e gittiğim zaman hâkim bana kendisi bunu söylediği zaman bunun farkına varıyorum. Geçtim, biz zaten dönem dönem çalıştaylarda hâkim ve savcılarla bir araya geliyor ve bilgimizi paylaşıyoruz fakat hani bu, tek başına bütün Türkiye kapsamında bakarsanız herhangi bir site hakkında Türkiye'nin herhangi bir mahkemesinde kapatma kararı çıkarttırabilirsiniz.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Başak, burada bir şey gireyim: Yani, hukukçuları eğitmek çok uzun vadeli bir süreç yani belki hukuk fakültelerine İnternet dersi koymak lazım, İnternet'i öğreten bir ders olması lazım belki ama o uzun bir süreçte yararlı olacak. Bugün olması gereken ise çok kısa vadede çözmemiz gereken ise: Bence hâkimlerin belli bir yere, bu TİB olabilir -gidip polise sormak yerine "Bu siteyi kapatayım mı?" diye- TİB'deki bir danışman kurula olabilir.

BAŞKAN – "Bilişim ihtisas mahkemeleri kurulsun." diye de bir öneri var.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Bu çok istediğimiz bir şey, bunu biz TİB'e de ilettik.

BAŞKAN – Ama sizin sitenize bilirkişilik yapan da bilişim polisiydi yani tırnak içinde söylüyorum "Bilişim polisi" diye ifade ettiniz.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Evet evet ama ben TİB gibi bir yer olsa orada olsa 15-20 kişilik bir kadro. Bunlar sadece bu tür sitelerin kapatılıp kapatılmaması konusunda mahkemelere danışmanlık yapsa şu anda sadece bu bile yeterli. Bizim sitelerimiz kapanmazdı böyle bir durumda.

BAŞKAN – Bakın şöyle bir şey var: Şimdi ben Ekşi Sözlük üzerinden gideyim yani o burada olduğu için söyleyeyim: Ekşi Sözlük'le ilgili toplumda şöyle bir algı var yani en azından bende toplumdaki algıyı ölçümleme açısından "Ekşi Sözlük, her şeyi sansasyonel yazar, sansasyon içinde de mutlaka o yazdığı kişiyle ilgili onu rahatsız edecek böyle dürtükleyecek, irite edecek bir şeyler vardır." işte bana bir cımbız batırıyorsunuz, ben ondan çok fazla rahatsız olmuyorum şöyle elimle itiyorum ama öbürüne dokunduğu zaman mahkemeler şu bu filan. Şimdi böyle bir algı var o algıyı da düzeltmeye yönelik birazcık sizin de çalışmanız lazım açık söyleyeyim sadece hâkimler değil. Hâkim de sonuçta etrafında olan bitenle ilgili şeylere bakıyor yani bundan üç sene önce bir arkadaş Zaytung'dan bir haber göndermiş. Ben Zaytung'u duymamıştım o zaman. "Ne diyorsun, olmuş mu gerçekten?" filan dedim, başladı kahkaha atmaya. "Çok ciddi bir şey konuşuyoruz." filan, meğerse Zaytung diye bir. Zaytung kaç yıldır şeyde?

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Üç sene.

BAŞKAN – Üç sene işte, tam böyle yeni başladığı zaman Zaytung diye bir site varmış mesela.

Şimdi toplumdaki algıdan da etkileniyor onlar. Sadece hâkimi değil, toplumla ilgili de kendinizi birazcık anlatma noktasında çalışmak lazım diye düşünüyorum.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Sayın milletvekilim, hukuk teknik bir iştir ve ben direkt suç duyurularından bahsettim. Savcının normal şartlarda bir suç duyurusunda bulunulduğunda suç duyurusunda konu suç, fiil neyse onu incelemesi onun hakikaten suç olup olmadığına kendisinin kanaat getirmesi lazım.

BAŞKAN – Çözüm ne? Çözüm söyleyin bir iki tane de Başak Bey.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Ben bunu yıllardır söylüyordum, bu ihtisas mahkemesi...

BAŞKAN – Bir de bize söyleyin, yıllardır söylediniz...

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Tamam, ihtisas mahkemesi konusunu yıllardır söylüyordum ama muhtemelen olmayacak çünkü Bakanlıktan hep “O, olmaz” diyorlar ama en azından şu yapılabilir yani Gökhan’la da konuşuyoruz...

BAŞKAN – Siz bizi tahrik etmek için söylüyorsunuz yani demin Mynet’çi arkadaş da söyledi...

GÖKHAN AHİ (Hukukcu.com) – Sayın Başkan, aslında genel sorun hukukun düzenlenmesi bir yana ama kamuoyunda İnternet üzerine yaratılan algı çok farklı. Bunun çok dikkate değer olduğunu düşünüyorum çünkü basında yer alan haberlere baktığımız zaman İnternet’in hep böyle farklı, kötü bir yanı olduğu da vurgulanabiliyor. Hatta siz ilk komisyon olarak toplandığınızda ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığından size geldiğinde sunum yapıldı, size sunum konusunun başlığını okuduk, şoka girdik: “İnternet’in Kararttığı Hayatlar.” Yani oradaki örnekleri okudum, örneklere baktım, oradaki vatandaşın kendi ihmaliinden, eksikliğinden, şapşallığından kaynaklanan bazı durumları İnternet’in kararttığı hayatlar diye sunulması kadar saçma bir şey olamaz. Bu algının değiştirilmesi lazım, İnternet hayatı falan karartmıyor. Bir adam hayatını karartırsa kendi karartır yani bunu bir kere, Türkiye’deki hâkimin, savcının değil tüm vatandaşların kafasına sokulması gereken bir şey. Neresinden bakarsanız İnternet oradadır.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Bir de ben yalnız bir konunun altını çizmek istiyorum: Ekşi Sözlük’ün kendine çekidüzen vermesiyle ilgili talep Başkanımızın şahsi talebi.

BAŞKAN – Yok yok estağfurullah.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Öyle bir talebimiz yok, kesinlikle yok çünkü Ekşi Sözlük’ün mecra olarak tanımına uygun değil yani ben bir kullanıcıyım sizin benim yazdıklarına çeki düzen vermenizi istemiyorum, şiddetle de reddederim bir kullanıcı olarak.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Sadece hakaret olmasın yeter.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Hakaret varsa zaten suç duyurusunda bulunuyor, zaten onu anlatmaya çalışıyorum: Biz aracıyız, biz bakıp da bu hakaret etmiş ama yine de yayınlayalım diyen kişi değiliz yani...

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Baktım da benimle ilgili de var.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Mümkündür, benimle ilgili de var bakın isterseniz.

Şimdi bakın youtube’a bazı siyasilerin özel hayatlarını ihlal eden videolar yüklendi. Kim youtube’a dava açtı? Youtube’la devam eden bir tazminat davası var mı ya da youtube’un yöneticileri hakkında bir suç duyurusu var mı Türkiye’den herhangi bir milletvekilinin veya herhangi bir vatandaşın yaptığı?

Şimdi sıkıntı şu: Twitter’da birisi bir şey yazınca yazan kişiye kızıyoruz. Facebook’ta bir grup açıldığı zaman facebook’a değil grubu açan kişiyi bulun ona kızıyoruz. Youtube’da bir video yüklendiği zaman... Peki,

Ekşi Sözlük'ün farkı ne? Ekşi Sözlük'te de sizin vatandaşlarınız yazıyorlar ve bir şekilde bu insanlar yanlış ya da doğru, kötü ya da iyi bir şeyler yazıyorlar, bir içerik üretiyorlar. Sadece içerik ürettikleri için baskı altına alınıyorlar.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Aslında Başak -biraz keseceğim- yani aslında twitter'da da aynısını yapıyor insanlar, orada da yazıyorlar. Şimdi twitter'a da kendine çeki düzen ver diyemiyoruz işte...

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – İşte yani o zaman ne oluyor?

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Mediste de yapılıyor değil mi? Milletvekilleri Mediste de ileri geri konuşuyor yani bir farkı yok.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – O zaman ne oluyor? Ben size şöyle söyleyeyim: Ben avukatı olarak Sedat Kapanoğlu'na bütün operasyonu yurt dışına almasını öneriyorum. Niye? Çünkü biz şu an bir Amerikan şirketi olarak karşısına çıksak insanların, birincisi, kimse bana ya da Sedat Kapanoğlu'na "Ya şunu niye silmiyorsun?" demeyecek. İkincisi, kimse suç duyurusunda bulunmayacak nasıl olsa kimse uğraşmıyor diye. Üçüncüsü, kullanıcılar daha fazla girecek çünkü twitter'dan kimse IP alabilmiş değil fakat biz son üç sene içerisinde 500 kişinin IP'sini vermek zorunda kaldık yasaya uygun davranmak için.

BAŞKAN – Sizin bir editöryel sisteminiz var mı?

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Yok, editöryal sistem zaten artık yok, böyle bir şey yok yani 2000'li yıllardan beri böyle bir şey yok.

BAŞKAN – Şöyle: Diyelim ki ben Aykan Bey'e açıkça hakaret ettim.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – O zaman başvuru hâlinde siliniyor zaten ya da başka...

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Ben hemen sildiriyorum Başkanım, ben kullanıcı olduğum için, şikâyet ediyorum, gerekçemi belirtiyorum, çok kısa bir süre içinde...

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Şikâyet iletişim konusunda Türkiye'nin değil dünyanın en iyi sitesi çünkü telefon hattımız da var. Dünyada hiçbir İnternet sitesinin telefon edip böyle İnternet kullanamayanların arayabileceği...

BAŞKAN – İlhan Bey'e o telefonu verin de İlhan Bey birazdan sizi arayacak.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – İnternet sitemizde var.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Son on dakikamız kaldı.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Ben uzatmak istemiyorum.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Tamam düğmesine basın oranın.

BAŞAK PURUT (eksisozluk.com) – Demek istediğim şuydu: İnternet'le ilgili mevzuat böyle kalsa bile en azından ihtisas mahkemeleri kuramayacaksak, bu zor bir şeyse, pahalı bir şeyse her adliyede belli başlı hâkim ve savcılara bu konular devredilirse mesela basın savcılarına devredildiği gibi belli hâkimlere devredilirse en azından düşe kalka ama hep aynı kişi yapı yapı öğrenir, ondan bile ümitliyim yani.

Onun dışında içerik Türkiye'nin değil belki dünyanın en fazla özgün Türkçe içeriği Ekşi Sözlük'te fakat en fazla baskı gören de dünya üzerinde herhâlde Türkçe içerikli site olarak yine Ekşi Sözlük'tür. Hani kendi kuyumuzu kendimiz kazıyoruz gibi geliyor biraz bana o yüzden biraz da kendimize bakmamız lazım bence.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Demin arkadaşlar iki tane not iletiler onu araya sıkıştırayım: Emniyet Genel Müdürlüğünün her ilde Bilişim Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğü kurulmuş, uzman personel istihdam edilecek. Bir de Adalet Bakanlığının illerde bilişim savcıları görevlendirme çalışmaları varmış ve savcıların eğitimine bilişim dersleri konulmuş yani böyle bir çalışma var.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Bu konuda Hakan'ın bir bilgisi var, iki cümleyle onu alalım önce.

HAKAN ORHUN (ETID) – Biz de Emniyet Genel Müdürlüğündeki ilgili daire başkanıyla toplandık geçen hafta, 400'e yakın personelleri var dolayısıyla onların eğitimi çok daha kolay olacaktır ve her ilde tek bir kişi yeter aslında başlangıç için. O yüzden bizim de görüşümüz onların bilirkşi olması doğrultusunda.

BAŞKAN – Tamam, güzel.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Son sekiz dakikamız kaldı, Sedat'a iki cümle vereceğim, sonra Ahmet'e başka bir konuyla ilgili söz vereceğim.

SEDAT KAPANOĞLU (eksisozluk.com) – Ekşi Sözlük kurucusuyum, aslında vaktinizi çalmak istemiyordum biz burada iki sandalye kaptık tek bir site olarak ama çok ufak birkaç şey daha eklemek istiyorum öncelikle. Ekşi Sözlük'te eklenen içeriği bizim şekillendirmemiz ya da kendimize ya da yazarlara çeki düzen vermemiz var olan geçmişte kanıksanmış yapılara adapte olmak anlamına geliyor hâlbuki ben İnternet dinamiklerinin, web2.0 dinamiğinin ve katılımcı içerik üretiminin toplumu tam ters yönde şekillendirdiğine inanıyorum yani Ekşi Sözlük'te şu anda her siyasi görüşten, dinî görüşten insan bir arada yazabiliyorsa bu Ekşi Sözlük'ün başta koyduğu temel bir prensiple alakalı. Herkes istediğini yazabilir hukuken suç oluşturmadığı sürece. Dolayısıyla tam tersini adapte olması gereken toplum. Biz bunu ne kadar fazla sunarsak ne kadar çok enstrüman sağlarsak o kadar çok toplum hızlı adapte olacaktır.

Başak ve Gökhan hukuki tarafa çok değindiler, benim söylemek istediğim çoğu şeyi söylediler bir de hukuki olmayan taraf var, o da BTK'nın kategori suçlar üzerinden yaptığı kapatmalar. O kapatmaları yapan hukukçular değil, dolayısıyla ben o kapatmaları hukuksuz buluyorum. Filtre sistemi geldiğinden dolayı zaten istemeyen o tür sitelere girmeyebiliyor dolayısıyla o kategorik suçlarla kapatmanın, hukuksuz kapatmaların tamamen kalkması gerekiyor. Çünkü insanlar bu yasaklar yüzünden kategorik suçlardan gelen yasaklar yüzünden sayıları o kadar fazla ki herkesin girmek isteyebileceği bir site, yanlışlıkla ya da farklı çok hızlı kapatmalardan dolayı kapatılmış olabiliyor. Bu yüzden de yasakları aşmak bir norma dönüşüyor, yasakları aşmak için “Şu yazılımı indirin, tıklayın”la insanlara yazılımlar yükletiliyor ve tecrübesiz kullanıcı üzerinden de ciddi bir güvenlik sorunu oluşuyor. Bu güvenlik sorunu hem e-ticarete zarar hem de ulusal güvenliğe zarar. Yani sizin o bilgisiz kullanıcı hacking'e ya da kendi bilgilerinin çalınmasına aracı olabiliyor. Bu tür tehlikeler görüyorum bu kadar bol keseden yasaklamadan dolayı. Yasaklamayı tam tersine son derece tasarruflu uygulamamız gerektiğini düşünüyorum. Süreyi fazla almıyorum.

Teşekkür ederim.

ERSAN ÖZER (Uzmantv.com) – Ben Uzmantv'nin kurucusuyum.

Şimdi, Emre de, Sedat da kullanıcının ürettiği içerik üzerinden konuştu aslında biz toplantıya başlarken sizin bahsettiğiniz Türkçe içeriğe en uygun siteyiz zannediyorum çünkü kendi içeriğimizi yani profesyonel içerik üretiyoruz Uzmantv olarak ve ayda 6,5 milyon kişi ziyaret ediyor. Sadece 30 bin başlığımız var aslında. Sadece diyorum biz aslında bunu beş senede ürettik, o 30 bin başlığa karşılık google aylık 30 milyon tekelinin yüzde 15'ini Uzmantv'ye gönderiyor çünkü Türkiye'de Türkçe içerik yok sizin de vurguladığınız gibi. Bunun da sebebi aslında burada bir ekosistemin olmaması, içerikten para kazanılmıyor, içerikten para kazanılmadığı için de insanlar bu konuda yatırım yapmıyorlar. Biz Uzmantv'yi 2007 senesinde kurduk ve dört buçuk sene sonra Uzmantv kâr etti ve dört buçuk seneye kadar da biz 6 milyon TL para harcadık. Kimsede bu para yok, biz başka işlerimizden buraya harcadığımız için ancak bu noktaya gelebildik. Hiç kimsenin bu kadar parası ve sabrı olmadığı için Uzmantv ayarında -hakikaten “bilgi otoyolu” ilk öyle çıkmıştı İnternet- İnternet'in asıl işlevini karşılayacak siteler maalesef yok. Bu konuda belki bir önerim şey olabilir, ben çok devletten, üst yapıdan bir şey bekleyen karakterde bir insan değilim ama örneğin bir yazılım geliştirdiğiniz zaman, mühendislik bilimine bir katkıda bulunduğunuz zaman bilgisayar mühendisliğine size birçok hibeler verilebiliyor, teşvikler verilebiliyor ama içeriğe dair bir teşvik verilmiyor. Dolayısıyla bu tür profesyonel içerik üreten, bilmiyorum nasıl ölçülür, nasıl öbürleri ölçülüyorsa TÜBİTAK'ın kurumu var, birtakım yapıları var, komisyonları var, içerikçiler de aynı şekilde değerlendirilebilir ve içerikçilere de hibeler verilebilir çünkü diğer türlü ekosistem olmadığı için maalesef Uzmantv gibi böyle profesyonellerin ürettiği içerikler üretilemez Türkiye'de. Yani bu destek olmadığı sürece maalesef göremeyiz böyle site çünkü biz çok istisna bir siteyiz bu anlamda.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – İçerikle ilgili ödülleri biz de Radyo Televizyon Üst Kurulundayken düşündük ama o zaman da şöyle bir algı olur diye tereddüt ettik ve yapamadık sadece ödül verdik başarılı olanlara: En iyi Türkçe kullanan, güzel Türkçe kullanan, en iyi site filan gibi. Onun dışında aslında imkân olarak da RTÜK'ün imkânı var fakat şöyle algılanır dedik: “Yandaş medyaya destek veriliyor.” diye algılanır diye bundan vazgeçtik. Dolayısıyla böyle bir teşvikte bu tür sıkıntılar var yani hani siz diyorsunuz ya işte “Siyasal olarak aslında pornodan dolayı kapatmıyorsunuz, siyasi niyetimizden dolayı kapatıyorsunuz.” diye şikâyetler gibi o zaman da ödül verilenler “Tamam, bunlar sizin adamanız da ondan.” ödül veren kurul için böyle bir tehlike var.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Benim aslında o konuda bir önerim oldu: TBMM olarak bir yarışma yapılabilir ama o yarışmanın ödülünü İnternet üzerinde halk belirler, oylamayı halk yapar, atıyorum işte Ekşi Sözlük aday olur, mynet olur...

ERSAN ÖZER (Uzmantv.com) – Ben aslında tekil bir şey olarak değerlendiriyorum. Burada konuştuğumuz aslında birazcık daha ödülden ziyade bir teşvik bir hibe sisteminin oluşturulması içerik üreticilerine yönelik.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Ersan, bu sadece TBMM'nin Türkçe içeriği sahiplenmesi anlamında bir mesaj bırakmak için olur, yoksa bizim sorunlarımızı çözmek anlamında bir şey olmaz tabii.

BAŞKAN – Bizim kompozisyon yarışmamız var Erdem Bey. Bilgi Toplumu Olma Yolunda İnternet'in Rolü başlığında ilk ve ortaöğrenim yani lise çağındaki çocuklara yönelik Millî Eğitim Bakanlığı

kompozisyon yarışmamız var, değerlendirmeler de devam ediyor. Zannediyorum 6'sına kadar devam ediyor yarışma. O konuda bir kompozisyon yarışmamız var.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Son sözü ben Ahmet'e bir türlü veremedim sözü, o bambaşka konuda bir konuda bir şey söyleyecek. Markafoni'nin kurucu ortaklarından.

AHMET SARI (Markafoni) – Çok zamanınızı almak istemiyorum, çok kısa e-faturayla ilgili bizim bir talebimiz olacak. Sadece Markafoni olarak ayda 600 binden fazla ürün çıkartıyoruz, 500 bin fatura dediğinizde ayda 2 milyon kâğıt basıyoruz, A4 kâğıt basıyoruz. Bütün sektöre baktığınızda 50 milyondan fazla yıllık fatura kesildiğini düşündüğünüzde 200 milyon sayfa kâğıt hem stoklanması, hem basılması hem maliyet açısından hem de sürdürülebilirlik açısından e-faturanın e-ticaret sitelerinde öncelikli olarak teşvik edilmesini istiyoruz. Çünkü e-ticaret firmaları zaten tahsilatlarının büyük kısmını kredi kartıyla yapıyorlar yüzde 99'u, yüzde 100'ü. Tamamen kontrol edilebilir bir ortam. Her ay sonunda mutlaka zaten bankalar arasında Vergi Dairesi Başkanlığına bildirimler yapılıyor. Kayıt dışı ekonominin olmadığı bir ortamda elektronik faturanın da, e-faturanın da desteklenmesini istiyoruz.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Aslında elektronik faturaya ben bir şey ekleyeyim: Burada sadece ürün satışında değil servis satışları da var. Örneğin 1 liralık, 2 liralık üyelikler var. Şu anda 1 liralık üyelik sattığınızda fatura basmanız lazım. Faturayı kâğıda basıp postaya verip yollamanız lazım, zaten maliyeti 1 liradan fazla. O yüzden de ya fatura basmıyorsunuz kaçak yola gitmeniz lazım ya da böyle bir servisten vazgeçiyorsunuz. O yüzden e-fatura olabilirse 1 lira için de e-faturayı basar mail'le yollarsınız ve hiçbir sorun olmaz.

Atilla bir iki cümle bir şey söylemek istedi, son sözü de Melih'e verip kapatmamız gerekecek.

ATILLA YURTSEVEN (HandyCafe) – Merhaba, ben HandyCafe'nin kurucusuyum.

Şimdi burada hedefin Türkçe içerik üretmekten ziyade aslında global bir ürün üretmenin doğru olacağını düşünüyorum. Şöyle ki: Biz HandyCafe olarak 190 ülkede kullanılıyor, bunu herkes bilmez, beni de kimse tanımaz ama HandyCafe bugün İnternet kafe softwair aramalarından bile daha üst sırada. Onun haricinde yani burada Türkçe içerik üretip de Türkiye içinde kalmaktan ziyade aslında global anlamda bir ürün üretip de yurt dışından gelecek olan kişilere de hitap ederek neden bir twitter olmasın, neden bir facebook olmasın Türkiye'de? Yani İngilizce olsun, ben hiçbir zaman Türkçe geliştirmedim yazılımlarımı hepsi İngilizce gelişmiştir ama multilanguage ikinci dil Türkçedir.

Yani ARGE konusuna da değinmek istiyorum: Ben ARGE konusunda tek başıma yazdım HandyCafe'yi bugün sabah saat altıda bilgisayarı kapatıp buraya geldim hâlâ da ARGE yapıyorum. Bunun için teknoparkta da olmam gerekmiyor, yazılımı geliştiren tek kişi benim, sadece ben yazıyorum başka hiç kimse yok. Yani bence gerek yok yani öyle 20 kişilik ARGE'ye, 50 kişilik ARGE'ye falan. Hani 1 kişilik ARGE'ye de destek verilebilir. Gökhan Bey'in dediği gibi ARGE'nin teknoparkta olması gerekmiyor, oranın ambiyansı ARGE'ye pek etki etmiyor açık konuşmak gerekirse ama şu global ürün konusu çok önemli bence Türkçe içerikten ziyade Türkiye'den birileri artık "yürü artık" desin de bir twitter, facebook çıksın artık biz bir moda çıkaralım, biz bir trend çıkaralım istiyorum.

Teşekkür ederim.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Bu uyarınız için çok teşekkür ediyorum çünkü TEPAV direktörü Güven Sak ısrarla her ay en az bir kere Türkiye'nin İngilizce düzeyinin OECD ülkeleri arasında Kosova'dan önce, sondan ikinci olduğunu ısrarla vurguluyor ve Türkiye'nin rekabet edebilirliği önündeki en önemli engel, bilişim okuryazarlığının önemli bir kısmı donanım, yazılımla ilgiliyse çok önemli bir kısmı da İngilizceyle ilgili. Yabancı dil olduğunu düşünmüyorum, yabancı dilin İngilizceden sonra üçüncü, dördüncü dillerle ilgili tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Eğer biz sizi Türkçe içeriğe yönlendirirsek yine kendi rekabet gücümüzü, açıkçası kendi ayağıma kurşunu sıkmış oluruz. O yüzden bu uyarınız için teşekkürler. Ne yazık ki çok yoğun bir yanlış yönlendirme var Medis tarafından da.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Anladım.

Ben sözü Melih'e veriyorum ve zamanımız doldu, ne kadar kısa olursa Melih...

MELİH ÖDEMİŞ (Yemeksepeti.com) - Aslında -arkadaşlarım söylenebilecek her şeyi söylediler sizler de- bence çok verimli bir toplantı geçti.

Ben bu iyi yetişmiş iş gücü konusundaki bizlerin eksikliğini yani aslında burada bahsettiğimiz pek çok şey hakikaten eğitimin eksikliğinden geliyor. Bizlerin özellikle hem Türkçe içerik üretebilmemiz için dünyada rekabet edebilecek firmalar yaratabilmemiz, girişimler yaratabilmemiz için bizlerin iyi gelişmiş, iyi yetişmiş iş gücüne ihtiyacımız var. Bunlar için önce tabii ki okullarımızın bunu teşvik etmesi lazım. Bunun ancak devlet politikasıyla tabii ki önünün açılması lazım. Önce bu insanları üretmemiz lazım, yani iyi yetişmiş insanları üretmemiz lazım. Bu okullar vasıtasıyla ve tabii ki özgür İnternet'le olur. Ardından da bu insanları bizler gibi şirketlerde çalıştırmaya teşvik etmek lazım. Bu nasıl olur? İşte hisse opsiyonu dediğimiz bir kavram var - biliyorsunuz- "Stock option" dediğim bir kavram var, biz girişimciler olarak yeni şirketler kurduğumuzda bizimle çalışması için yetenekli arkadaşları, hakikaten iyi okumuş, iyi yetişmiş arkadaşları kendi bünyemize katabilmek için onlara piyasa şartlarında rekabetçi maaşlar vermek durumundayız. Bizim Türk Telekomla ya da Teknosayla, bankalarla, Türkcell ile rekabet edebilecek maaşlar vermemiz söz konusu olamaz, en azından başlarda. Dolayısıyla bizim gibi şirketlere belki bu anlamda birtakım teşvikler verilebilir, eğer hakikaten girişimci birtakım yapılar varsa onlara bu anlamda teşvikler verilebilir ve hisse opsiyonu çıkarılabilir. Bu, aynı şekilde yurt dışında özellikle bu seviyede çalışanların bu tip şirketlere kazandırılması için çok önemli bir araç olarak kullanılıyor. Hakikaten iyi yetişmiş iş gücü, bütün bu bahsettiğimiz şeylerin içerisinde çok kilit bir rol oynuyor, ben buna tekrar parmak basmak istedim.

Teşekkürler.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Başka söz almak isteyen yok herhâlde.

BAŞKAN – Bence de yoktur.

MODERATÖR ERDEM YURDANUR – Çok teşekkür ediyorum, umuyorum bu toplantı, bundan sonraki iletişiminizin başlangıcı olur diyorum ben, ilk ve son olmaz.

Ben aldım zaten mail adresini, bütün arkadaşlara da göndereceğim. Şu anda bizim bir dernek kurabilme çabamız var, henüz öyle bir oluşumumuz yok. Böyle bir şeyi de ileride başarabilirsek, sizlere bir dernek olarak, bir görüş bildiren bir kurum olarak da her zaman ulaşmak isteriz.

Tekrar çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, biz de teşekkür ediyoruz, gerçekten verimli bir toplantı oldu. Tabii, toplantıda öne çıkan bazı hususlar oldu, şu anda çok değerli içerik üreticisi ve bu ülkeye kazandıran insanlarla bir aradayız, ama bu arkadaşlarımızın daha çok kazandırabilme potansiyelinin olduğunu hem ifadelerinden hem yaptıklarından hem bir adım öncesıyla bir adım sonrası arasındaki vizyondan görüyoruz. Tabii, devlet olarak, bizim de Parlamento olarak mutlaka bu anlamda çalışmamız gerekiyor. Yani yurt dışı örneklerine baktığınız zaman, yurt dışı örnekleriyle mukayese ettiğiniz vakit belli yeni kurgulamaların olması gerektiğini, artık mantığı birazcık değiştirmek gerektiğini hep görüyoruz. Yani örneğin teknokentler üzerinden baktığınız zaman bile artık home ofis sisteminin tartışıldığı bir dünyada belki o teknokent yapısında birazcık daha ARGE teşviklerini, başka teşvik alanlarını mutlaka göz önünde bulundurmamız gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, tabii şöyle bir şey de var: Yani, bir kanunu çıkartmak, o kanunun işaret ettiği hususların hemen hayata geçeceği anlamına gelmiyor, bir kültürün de oluşması gerekiyor o kanunla ilgili. Birçok kanunumuz var, yani Trafik Kanunumuz, Deprem Kanunumuz ama hâlâ bizim depremde evlerimiz yıkılıyor, trafik kazalarında çok fazla can kaybediyoruz, mal kaybediyoruz. Yani bu kanundan mı kaynaklı? Hayır, kanunun uygulanma pratiğinden kaynaklanıyor. Yani uygulamadaki birtakım aksaklıklardan kaynaklanıyor. Yani diğer hususlar da öyledir, işte biraz önce arkadaşlarımız ifade ettiler, birçok hususta bizim birbirimizi geliştirmemiz gerekiyor, birbirimizi belki daha yeni adımlara hazırlamamız gerekiyor. Bugünkü kahvaltıda bile, kısa zamanda bile biz bir şeyler öğrendik, önemli şeyler öğrendik, siz de bizim neler yapacağımızı, neler yapmak istediğimizi göreceksiniz. Ha bu yaptığımız veya ortaya koyduğumuz hususlar ne kadar hayata geçer bilmiyorum. Yani işte Emre Bey de, Mynet temsilcisi arkadaşımız umutsuzluk ifade etti, geçmiş örnekler şüphesiz bir ölçüdür ama geleceği de çok fazla umudu kırmamak adına fazla bağlamaz diyorum. İnşallah biz Komisyonumuzla ilgili olumsuz kanaati olan veya olumsuz olabilecek kanaatleri olan arkadaşlarımızı mahcup etmeyi gönülden arzu ediyoruz.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Kapanma Saati: 11.39